

-HERBERK-

útulná poezie

NO 2

OBSAH

EDITORIAL HERBERKU NO 2	3
Petr Odehnal	5
Libuše Sušilová	6
Jakub Grombíř	11
Petr Motýl	13
Jiří Dynka	18
František Horka.	24
SBORNÍK MLADÁ MORAVA	
Jiří Sequens	25
Václav Pletka	26
O. Horký	26
Karel Javořický	27
Petr Pustoryj	30
Tomáš Zabilanský	34
Tomáš Lotocki	42
TOMÁŠ LOTOCKI: BÁSNÍCI PETROVA TICHÁ	
Rybář času Jiří Pištora	46
Milan Libiger	54
Petr Štengl	59
Jaroslav Kovanda	65
MOJA ANTOLÓGIA RUSKEJ POÉZIE PŘEKLADY JURAJE KALNICKÉHO	
Jurij Beljajev	71
Kyrill Kovaldži	71
Sergej Nilov	72
Sergej Gloviuk	72
Alexander Šiškin	73
Andrej Vozněsenskij	74
Daria Anisimová	75
Jurij Jurčenko.	76
Jelena V. Tambovcevova-Širokovova	76
Dmitrij Kuzmin	77
neznámy autor	77
Juraj Kalnický	79

EDITORIAL HERBERKU NO 2

Staré rybářské úsloví říká: jednu rybu chytíš klidně i na Sahaře, ale dvě ryby – to už není náhoda. Druhý kapřík se nám nyní třepotá ve virtuální síti a já se musím v logice tohoto úsloví ptát: přešli jsme poušť a našli zemi Herberku zaslíbenou? Nebo jinak: povedlo se vypěstovat z křehké jednoleté byliny odolnou trvalku? Nevím, těžko se chvástat, neboť je známá věc, jak to s tou naší literární produkcí vypadá: písek všude, kam se podíváš, a sluncem vybělené skelety těch, co padli, doslova na každém kroku. A přece se pokusím o časování onoho osudového slovesa **být**. A tak zatímco se Jaroslav Kovanda v úvodníku zcela úvodním snažil načrtnout ideu, čím by měl náš časopis **být**, já už se, v osidlech času přítomného, pokusím naznačit, čím Herberk No 2 opravdu je:

Vedle sedmi stálých nocležníků, tj. kmenových redaktorů Herberku, zůstalo i v čísle druhém dost volného místa pro jejich hosty, ať už z řad skutečných přátel – soupeřníků ve vandrování po prašných cestách poezie (**MOTÝL, ŠTENGL, DYNKA, KALNICKÝ...**), či z končin už poněkud vzdálenějších (**SUŠILOVÁ, PIŠTORA...**). Z hlubin minulosti přichází též osmnáctiletý kandrda brněnského Zemského divadla **JIŘÍ SEQUENS**, budoucí známý filmový režisér. Můžeme jen domýšlet, jak klikatá či splavná byla cesta tohoto zádumčivého milovníka „temnice večera“ k jeho filmovému opus magnum – majoru Zemanovi.

U jednoho jména se však chvíli zastavme. Na sklonku léta roku 1968, v době, kdy se Jiřímu Sequensovi možná již v hlavě rodí obrysy jeho proslulé estébácké rapsodie, odhodlává se jiný muž k neméně zásadnímu kroku – „jen s kartáčkem na zuby a košilí“ opouští Československo a vydává se za láskou a nejistou budoucností do Paříže. Ten muž se jmenuje **IVAN THEIMER**, v té době ještě ani ne čtyřřidvacetiletý nadějný olomoucký sochař. V pařížském exilu začíná studovat na École Nationale Supérieure des Beaux Arts (Národní vysoké škole krásných umění) a paralelně rozvíjí svoji vlastní sochařskou tvorbu, v níž se odráží inspirace moravským barokním sochařstvím i estetikou francouzského klasicismu. Posléze začíná svá díla vystavovat na prvních samostatných výstavách. V sedmdesátých letech se účastní bienále v Paříži, poté dvakrát reprezentuje Francii na bienále v Benátkách. V Paříži pracuje na velkých veřejných realizacích – Monumentu lidských práv na Martových polích či známé skupině obelisků, vytvořené pro Elysejský palác. Po roce 1989 zůstává Ivan Theimer ve Francii, nicméně naši zemi ihned po převratu navštěvuje a začíná pracovat na několika významných dílech. Z těch nejznámějších zmiňme pomník J. A. Komenského v Uherském Brodě, Arionovu kašnu na Horním náměstí v Olomouci či kousek od ní instalovanou populární želvu, věnovanou olomouckým dětem.

Vraťme se však do září roku 1968. V té době se totiž začíná rozvíjet bohatá korespondence dvou bývalých spolužáků z umprumky v Uherském Hradišti, korespondence, jejíž fragmenty se jako pověstná červená nit vinou tímto číslem našeho časopisu. A zatímco listy Jaroslava Kovandy, vonící archlebovskými chlěvy, zavádějí Ivana Theimera „do spadalého listí našeho krásného podzimu“, poznává Moravan v Paříži, že „je tu podzim také stejně krásný“, jen „ženušky voní jinými parfémy“. Už není cesty k návratu. Začíná normalizace – na obou stranách železné opony. Tam na přivrácené straně má normálnost podobu všedních starostí o každodenní chléb, je naplněna svatbou a rozvodem, tvůrčími touhami i nejistotou, a to vše jen občas a v míře více než únosné rozčeří letmý závan nostalgie. Psané slovo je v korespondenci leckde doprovázeno tu kresbou, tu zcela profánním artefaktem své doby (útržkem z účtu, průkazem dočasného studenta umělecké školy apod.), což jí dodává ještě silnější punc autentičnosti a nutí udržet pozornost i tam, kde se v samotném ručně psaném textu přece jen poněkud ztrácíte.

A pokud vydržíte až do konce, zažijete rychlé přemostění v čase a dozvíte se od Ivana Theimera, jak vypadá skutečně ryzí a cudné umění jednadvacátého věku. Jestliže se přitom blahem zatetelíte, bude i nám jasné, že vám v Herberku bylo opravdu útulno.

TOMÁŠ LOTOCKI

Mezi Jaroslavem Kovandou (* 1941 ve Zlíně) a sochařem, malířem a kreslířem Ivanem Theimerem (narozeným 1944 v Olomouci a emigrovavším do Paříže a okolí v roce 1968) probíhala v přelomových letech 68–69 a na začátku normalizace velice čilá, skoro každotýdenní korespondence. Dopisy Ivana Theimera jsou svědky nejen toho, že autor je výtvarník, ale že vidí líp jak leckterý literát, a redakce Herberku se dokonce domnívá, že by mohly pro zájemce posloužit v budoucnu i jako malá rukověť pro případnou emigraci.

P. S. Zkuste se začíst, zkuste si svoji zkušenost promítnout do doby, která vás neúprosně tlačí k zemi i tím, jak do vás proniká cizí jazyk, takže v tom lisu nějaká hrubka hraje tak podřadnou roli, že ani nestojí za to se o ni otírat.

Petr Odehnal

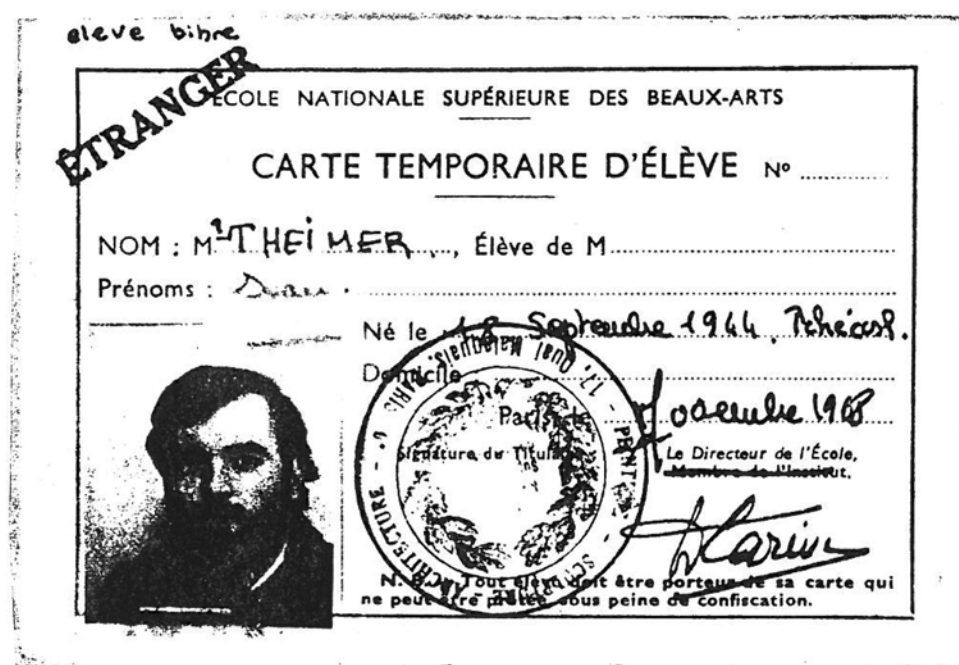
SOUMRAK

(Pulčín, říjen 2012)

Potok pod skálou
na níž stával pulčínský hrad
Znovu začal dlouhý déšť

Pocházíme podél horlivého potoka
Posloucháme
Vracíme se
a zvažujeme přesunutí některých balvanů,
vyladění proudů
Hledáme místo své melodie

Na stráni přes údolí
kapky deště pomalu zhasínají
dušičkové svíčky
lidečkovského hřbitova

JURA – CIGÁN

No, nemožu ani vypovědět, co to bylo za vybíjanca a za pajtáša! Mladé chlapisko, negdy sa mu chtělo dělat, negdy né. A tedy to bývalo s ním nájhorší. To enom zmýšľal, de by co dobrého zgibl, upajtíl, alebo de by jaké pestvo vyvédl. Náále, dycky vŕsecko umjél tak vymlúvit alebo zapřít, že mu ludé uvěřili, a dyž nemohli uvěřit, tož si pomysleli svoje – třeba: co s tebú nařečnujem –, a zasměja sa, nechali Juru Jurú...

Tož šak ně povězte, co mohli dělat tedy na fáře, dyž ím Jura před vizitací upečeného zaica z trúby vyšpásoval. To víte, jak sa tam tedy péklo, smažilo, vařilo. Chalupa jedna vůňa. Náá, nešél v tú istú dobu kolevá zrovna Jura?

Zrovna mjél deň, že sa mu dělat nechtělo, a tož zgíňal po obci. Dyž přišél k fáře, začaly sa mu dŕrky u nosa roztahovat, že by mohl hlávky zelého šňupat, a v hubě sa mu dělaly až oskomliny. No, hrubě sa nerozmýšľal a už cvajkál po téj rajskej vůni.

Šél potichučky, lebo jančárú nemjél. Ty, co kaplanovi lóni upajtíl, ty v poctivosti roztrhané zasěj vrátil a včil mjél nohy zabalené v hadroch. Tož ho nigdo neučúl a milý Jura sa dostál až do kuchyně. Tam nigdo. Enom po stole posypaných babúvek a koláčů – malých aj hrubých. Nájvětčí šak vůňa vychodila z trúby. Così tam tak vonělo a šuškal a piskotalo, že Jura hýp – a otevřa trúbu, vidí, málem už v hubě, takého macka, pěkně do červena upečeného, až sa mu srdco třepotalo. No, dlho sa nerozmýšľal, a vezňa zaica aj s plechem, vyvazoval s ním za stodolu a potom aj dalěj.

Desi pod skládkem si pěkně čopl, jaksapatřil sa nafutrovál – co nedojedl, nechál vranám –, a lehňa si dolu břuchem, pověděl si, že po dobrém obědě patřil si lehnút a ani sa nehnút. No, usnul jak malúša.

To víte, zatým byla na fáře hrúza. Lebo slečinka moseli hned, jak to zbadali, kolěj kuřat potľct. Ináč by nemohli hostě nijak poctit. Márno si lámali hlavu, co sa se zaicem stalo. Než kerási dívka pravila, že Jura sa kolevá fáry potľkál. Tož velebný pán hned věděli, kolěj uderilo: „Že on, tá špata špatovská, toho zaica upajtíl,“ a už sa v duchu na Juru cigána chystali.

Náále Jura sa hned tak na fáře neukázal. Až dysi v zímě ho dohnala psota a přišél sa nabízat drvo ščípat.

„No može, Juro,“ podívají sa naň pan farář. „Ale nájprv máme spolem jakúsi pořečnovanú. Des dál toho zaica, co?“

Jura sa dělál hlúpým. A že on nic, že na zaice nechodí, že to by mu pan závodčí dali, a že oka také neklade...

Náále velebný pán mu nedali domlúvit: „Šak ty víš dobře kerého! Pravím ti, pověz, cos podělál se zaicem tedy, dyž sa u nás pékl před vizitací! A necigaň, lebo si ňa nežádaj!“

„Jááá teho? No ja. Veď proto sa snád' nebudem spolem hněvat. Veď já sem ho, velebný pane, oslobodíl. Přídu k vám do kuchyně a on, chudáček, tak v téj trúbě nařikál a fňučál, že sem si pravil: No, pomozu ti, šak si také tvor boží. Chťel bych vědět, keré nemehlo ťa sem zavřelo. No, tož sem ho vyněsl za stodolu do jateliny. No, vidíš, micáčku, šak ty sa na čerstvém luftě spamatuješ! A bylo to, velebný pane, pravda. Po chvíli zdvihl on sa na nožky, otřepál sa a hybaj ten tam pryč, do pola. A já sem si, dívaja sa za ním, pravil: Chudáčku, možné, že sa budú pan farář se mňú aj vadit, ale nechsi. Potem istoistě budú mět radost, až ím povím, jak sem ťa oslobodíl.“

A byl ten Jura ponájvēc mysli veselěj. Matka jeho, Veruna, byla by ho ráda ožénila. Lebo byli v búde sami dvá. A tož jednúc přišla k ním na náščevu Stázka – cigánka z Bojkovic. Věřte, ludé, to bylo kus pěkněj roby. Na moj milú, také enom maléré malují na obraze. Vlasiska kučeravé, černé až modré. Oči jak iskry, a dyž sa zasmíla, náá, až zadní stoličky í byly vidět. Bilučinké jak padlý sněh.

Tož stará Veruna nic ináč, než že si ju mosí Jura vzít. V búde bylo vŕsecko hned pokluděné, tufarové hrnečky naglančené a Veruna vařila samé maškrtné věci. Nájvēc lokše. Nakúpila múky a vařila ich extra pod polévku. Praúvala, že sa do nich nemosí nic dat, enom dobře vymísit.

A tož dycky, sedňa si na skládek pod budú a vyhrňa sukňu, mísila na kytě tístko, až sa na něm puchýř-

ky dělaly. Jurovi šmakovalo, Stázce také a stará Veruna už měla na kytě mozol jak podešvicu, veliký, tvrdý.

Milú Stázku už ani Jura ani stará Veruna nechtěli pustit do Bojkovic.

Potkál ich dysi pan farář. Vadíl sa s něma, co že je to za pořádek, tak nezezdání spolem žit. Ale Jura aj Stázka sa spírali, že oni nic, že sú čistí jak lilijum, ale že sa naozaj chcú zebrať.

„Tož dobře, přidte, já vás zezdám. Nechcu, abyste měli zdávku po cigánsky.“

A aj sa stalo. Veruna zezvala cigány ze široka, z daleka a věřte lebo né, svaďbili sa věc jak týdeň. A kmocháčci z obuch stran tam dočkali aj křtin, lebo malúša sa Stázce narodilo za štyry a pú měsíce po-tem. Dyž bylo po křtu, povídá pan farář Jurovi: „Nějsi ty, synku, podarebněj cigán. Dyž sas ženíl, dušovál sas, že ste se Stázkú obá jak lilijum čistí. A včil, za štyry a pú měsíce, už křtíte.“

„No ja, velebný pane, šak enem počítajte, je to dobře. Já su se Stázkú štyry a pú měsíce, ona se mňú také. Dohromady je to přeca tych devět!“

Dyž šli mladé rodičé dom, povídá Jura Stázce: „Víš, ten velebný pán, školy mají, učení sú, kázat umí-ja, ale takú hlúpotu si spočítat neumíja!“

BYLI SME ZE STRÝCEM HORÁLÍKOVÝM V ZÁVRŠÍ NA BÁLE

Bylo to tak koncem února. Bylo bez sněhu tedy, ale potem sa ho šak ešče namétlo dost. Býl čtvrtěk. Chťela sem si upratar trochu v chalupě. Než v téj sa rozletíja dveři a strýc hned ve dveřoch: „Tetěňko, víte-i už, v sobotu je bál v Závřší, v Nedašově. Oblečte sa, půjdeme. Pojedeme tým vlakem o pú šestěj. V Návojném vysedneme a do Nedašova už neni daleko.“ No, mně sa moc nechtělo, než potem si povi-dám: Šak ich tam samé nepustím, dyž sme uvyklí spolem všady chodit, a tož sem zvolila. Strýc Horálíkovi měli radost, těšili sa, a že s nami půjde aj Ludva Šerákúj, pravíja.

Dóbře. V sobotu, nástroja sa do kroja, idu na nádraží. Nigde nigdo. Ani strýca Horálíkového ani strý-ca Šerákového. Chodím tak po tem nádraží, vyhýbám sa luďom a v téj čuju, jak si dvá chlapi vyprávjajú: „Synku, bylo ně zima, byl sem sa zahřít. V hospodě ně Horálík, krajčír, poručíl...“ No, už sem nečekala. Idu do hospody u nádraží a už vidím oba svoje svaté, jak si štrngajú na zdraví a každý z nich rozzářený jak na plně měsíc.

Povídám, aby už šli, že už to pojede. Než oni, že né, enom abych šla a vartovala. Že sa ím nechce venku zmrzat. Tož sem šla. Dyž sem už ale viděla vlak od Poteče jet, tož sem utěkala pro ty svoje dva kmocháčky.

Ale strýc Horálíkovi mjeli prám rozřečnované. Stálo kolevá nich plno lidí, strýc vyprávjali, ludé sa smíli, a že nebylo ešče dovypřávané, mosél aj vlak počkat. Veď sem toho pana konduktéra hrubě prosi-la, aby ich neodjížděl. Nakonec sme sa ščasno všeci třě usádlili ve vlaku a jeli sme.

Bylo už na mrkání, dyž vyleza v Návojném z vlaku, dali sme sa cestú k Nedašovu. Bylo přitrnuté, měsíček začínal vychodit a zamrzlé kalužinky sa tak enom ligotaly. Strýc si začali zpívat pro sebe jakúsi pěsničku, co sa naučili, dyž byli na vojně desi až v Hercegovině, a potem pravíja: „Tetěňko, dávajte pozor, tam, co sa to ligoce,“ a v téj přešli přede mňa, „tam nestúpajte. To je kalužina, mohlo by vás to...“ A v téj cáp do takovéj luže, že ňa ofikli od hlavy až k patě.

Ale tož, že to nic. Že abych nebyla nabrčaná, že oni mají v Návojném kohosi známého, že sa tam opucuju. Ale já sem byla v duchu na strýca napálená. Než, strýc sa smíli. Pravím ím, co že je ím tak hrubě k smíchu, či to, že ňa ofikli? Ale že né, že oni sa dycky smějú, dyž idú do kopečka. Strýc Šerákúj pravili, že co je na tom k smíchu? „No,“ obraťa sa k něm, Horálíkovi pravíja: „Veď potem půjdu z kopečka, to sa půjde lepší a už sa tom včil směju, lebo sa na to těším.“ Ale já sem věděla, že ňa strýc chcú enom tak uchaňkat, abych nebyla napálená.

Přišli sme do Návojného. Já sem si tam nemohla kroj opucovat u jednoho známého, ale v každěj cha-lupě. Protože sme sa staovali v každém čísle. Tady byli strýcovi známí, u tychte byli dysi na svaďbě, tam ím dali míšek krájanek, toťkaj sa moseli ít poptat, jak je dědáčkovi, a tož tak sme chodili pomály od čísla k číslu a na bál sme přišli, dyž už byla pomály volénka.

Je pravda, tam sme sa pomjeli dobre a nic sa takového nestalo, co by stálo za řeč. Než na zpáteční cestě strýc mjeli takú dobrou náladu, že dyby procesiju potkali, to by s každým extra řečovali.

V Návojném sme chytili poslední ešče vlak. Lebo to byl první? To už nevím, lebo bylo moc hodin, lebo málo. Na lavečce, lebo tam neni nádraží, seděli dva vojáci. Strýc, uhlédňa ich, hned k nim a hned, de jedú, a dyž učuli, že do Olomúca, tož hned, že strýc tam také mají syna na vójně a že aby ho pozdravovali, že on je taký urostený, kučeravych vlasí. Nevím, jak dlho by ty vojáky tak rozesmívali, dyby nebyla přijela už motórka.

Šak sme si ich usadili ze strýcem Šerákovým pěčno mezi sebe, lebo oni hned mají a hned nájdu všady kohosi známého. Nebylo nám to nic platné.

Naprotivá nám na sedadle seděl jakýsi mladíček a strýc hned sa s ním vítali:

„Oh, vitaj, synku, vitaj. Býls doma?“

„Ano, strýčku, byl. A vy ste ňa poznali?“

„No, jagby né – a co dělajú tatíček?“

„Ja, šak tatíček už nežijú.“

„Ja, ja, vidiš, zapomněl sem, a maměnka?“

„No... Ti přeca už před tatíčkem...“

„No, bóže, šak vím, veď to byla tedy hrúza!“

„Ale tož... Šak sa netrápili, byli v minutce...“

„Tak to má byt. Naraz a zrazu, netrápít sa. A co je nového tam u vás, v Blnici?“

„Já sem tam nebýl, byl sem u staříčka.“

„Ale jezdiš do Blnice?!“

„Nejezdím, dyž tam nikoho nemáme.“

„A dědáček ešče bačují?“

„Néé, oni nebačovali, oni nigdy neměli ovce.“

„No, já vím, šak já si jich dobře pamatuju. Veď já sem sa k nim nachodíl. Hodný člověk, enom co je pravda. Bože, ti sa natesknili neco po baběnce.“

„Šak baběnka sú ešče na světě...“

Já nevím, jak dlho by sa ti dva byli bavili. Nemohli sa zhodnúť. Naščestí sme už byli před Klobúkami. Tož, strýc sa s chlapcem lúčíja a v téj sa na nás podívajú a pravíja: „No, znáte-i ho, nepoznáváte? Veď je to Šuchmúj, co jeho otec býval u nás...“

Ale ogar ím skočil do řeči a préj: „Ale néé, strýčku, já nejsu Šuchmúj, ale vás sem hned poznál. Vy ste Matyjášovi z Klobúk.“

LIBUŠE SUŠILOVÁ (1908–1986), na Valašskokloboucku známá jako „tetička Sušilová“. Od konce 40. let 20. století se podílela na činnosti kolem valašskoklobouckého muzea. Zabývala se studiem lidových krojů, výšivky, výročních obyčejů a obřadů, lidové stravy, písní, tanců, dětských her a také lidové slovesnosti. Její vyprávění O tom, jak vyhořely Klobúky a Zabíjačka otisklo v roce 2004 také Psí víno (číslo 30). V roce 2010 vyšla jako první svazek edice Laterňa její stěžejní práce Klobucký rok. V Herberku publikovaná vyprávění pocházejí z knihy Sušilová, Libuše – Fojtík, František: Sobotěnka. Městské muzeum Valašské Klobouky a Muzejní společnost ve Valašských Kloboukách, Valašské Klobouky 2012. ISBN 978-80-905408-0-4

Jaroslave,
Paris
8. září 1968

Jsem v Paříži, nevím co počít, ale něco
mádu budu dělati. Víím, že to po Tebe
bude nečekané, ale jsem blázen, nevím
co, ale mám jak – nejsem kandidát,
nemohu Ti nic víc říct, jen to, že
jsem namilován a že jsem jel
na svou lásku. Nevím co k tomu
v mě polici, mívám se vše uspořádat
a jak uvítám na cestu slyšá „co si!“
Prostě Te píš na mě se ubohé je.
Předem Tě jistě a všem co
je nám rád.

Májo – mnoho
vrať mi je, prosím

P.S. Tento dopis posílám po jedné
kamradce co se vrátila domů,
píš na adresu

Mademoiselle
Henriette LEIXI (pour Jean Theimer)
15 rue LAKANAL
PARIS 15e – FRANCE

Jaroslave,

Paris 20. ráni
1968
RUE DU TOT

děkuji mnohokrát za dopis. Jsem
ratem v Páří, kde asi budu studovat
na „Bo hazardu škole“ – nevím však
jak to dopadne, jistě jsem se tu setkal
s Michel Ragonem a jinými nějakými
bláznivými Japonci, mám rád svou
trojici, kopček i Hradisko, ale mám
je jednu matematiku 220 milionů a pak
12 milionů

nic jiného mne nenapadá, s tím pak
málem se bude kulovat a se stavovat
jiné rovnice, nevím kde budu stěhováni
něj, vánoce jsou přede mnou, mám
sra s branou, v každém případě se však
odfoukne lidé mo-čiono. Zlíbal jsem Henriette
na tele, ale neměl jsem tu trýnit ok.

Zdeněk Pěda přijel na mnou hollerižme
u je dne Hraběny de Vallois, teď si mi podarilo
mnohemat práci v COLMARU (jsem rád tam
je ALSA SKO a tam se ukazuje německy a Zdeněk
neměl ani přímont Franconry, před Hrdem
odjel a dnes jsem dostal dopis, že dělá MYČKY
ale od roven již sehnal křep, ně jaké plakáty
na „OLEJ“ – on se nertat.

Já jsem odjel s kartáchem na raly
a křepi – tot vše.

Piš a rosepiš – nemohu ti psát | a Totě
Pochyby rodinec (jistiže a matemu) – Váš Jan

Jakub Grombář

KAM CHODÍ SNY SPÁT?

Někdo vyšel z domu
a uklouzl na zmrazcích
Někdo došel až na rozcestí
a od té doby se o něm nic neví
Někdo se dal na politiku
a někdo raději zůstal doma
vytáhl ze sklepa zaprášené angličáky
a posílá je napříč okrovým linoleem
jako v dobách
kdy Dakar ještě trefil do Dakaru

PERSPEKTIVY

Konečně je to možná věc
že ještě něčím budu
Přece pořád nejsem tak starý
abych to nemohl dotáhnout
na úspěšného autora
Naučím se brzy vstávat
mluvit anglicky
a jíst příborem
Budu objíždět besedy
a nacvičovat působivé grimasy
každý rok vydám novou knihu
plnou starých myšlenek
abych nemátl recenzenty
Přestanu ztrácet čas
s méně úspěšnými kolegy
a budou na mě žárlit
všichni partneři bohemistek
budu poskytovat rozhovory
plné otřepaných bonmotů
a citátů z Blanchota
budu podepisovat ty správné petice
a závidět silikonovým analfabetskám
prostor v hlavním vysílacím čase
zakážu publikovat své prvotiny
aby na mě náhodou něco neprasklo
zkrátka by se ze mě ještě pořád
mohl stát hrozný pitomec

LETTER FROM BOHEMIA

Nebýt onoho poslání
o němž se nesmím blíže šířit
ani před tebou
nemířil bych ke stověžatému městu
krajinou ve které se šerí
ve vlaku se nesvítí ani netopí
z druhého konce zaznívá opilý zpěv
šustáky se čtyřmi pruhy
jsou tu kdovíproč nařízeny zákonem
za oknem ostnaté dráty okolo továren
a kostely obydlené toulavými psy
na zastávce z jejíhož názvu
si pamatuji jen množství háčků a čárek
přistoupila rodinka bez krků
blížkost lidských sídel lze odhadnout
jen podle hákových křížů na ohradách
tak mohu psát jen o tom sněhu za okny
a o čekání

TEORIE SUPERSTRUN

Na místě polí
Pro které kdysi sedláci
Až na nože a za hrob
Stojí dnes skladiště
Čehosi z Hongkongu
Polovina kopce zmizela
Bude tam prý dálnice
Hlína a šedá kůra mozková
V pelyňku za studnou
Stranou patricijských hrobek
Nablýskaných jak psí kulky
Hrbolky po těch
Kteří už život nemohli unést
A neměli nárok ani na ten kříž
Zato dneska
Marilyn Monroe
Kurt Cobain
Rafał Wojaczek
Idoly potomků těch bohabojných
Co nosí dredy a žerou lysohlávky
Dnes musíte si sáhnout na život
Abyste měli ten největší pomník
Ve fabrice místo nás Ukrajinci
V televizi místo Boha celebrity
A z pípy zvolna odkapává

Petr Motýl

NA ZIMU

po řece na bruslích
pod šípky čaj a boty
na šmirgl tmy napad sních
a sen černobíle fotí

rohlík a sýrjabko
ze dveří parku voní rum
na chodníku je hladko
do nebe letí dům

hausbót kapitána Flinta
zamrzá u břehu postele
v chodbě se blyští flinta

z obrázku černého jak v kostele
srnec padá a pes slintá
mlýnek kávu i sen semele

STEH

hlas ještě zpívá
tiše jako padá sních
měsíc jak v almaře v olověných oblacích

v kamnech hučí
u Guermantů se obracejí stránky
k srdci schoulenému v křesle
se lepí jako klíh

lednička tiše bručí
spánek už mi dlaní hladí spánky
ještě dvě stránky ještě tři
než mi hlava klesne
přiložit a snít

ráno z okna okem mžik
už dosněžilo
a všude všude sních

LEDEN NA VSI

v obálce ve schránce
ustřižený cop

v nose rýmy
v ruce čaj ze zimy
za oknem bílá tma

ze psa pár stop
ve stráni nad cestou
na sněhu saze jsou

ponožku látá má milá má
v obálce ve schránce
ustřižený cop

U BUDYHO

řeka šplouchá houstne dým
a ty Odetto z Prousta
jsi tu sama? anebo s kým?
tma je různá stejná gusta

ta tma šplouchá stoupá kouř
chutě úzké na propust
prkno praská budehouř
fernet vzlíná ze dna úst

poesie se zalacino svléká
psi se třou o stůl
a houstne dým šplouchá řeka

u jeslíček oslík a vůl
a v nich po Dítěti deka
do Egypta! z lampy stéká sůl

KURZIVA

lišky na vinici
měsíc v kašně spící

Běžinova luka
utonulý na ně ťuká

Monteverdi – *absolutorium* jantaru
tak už otevři tu jarmaru:

tu ve které máš srdce
tak vlož už do ní ruce:

do mléka hvězd u kormidla
v hodinách křuplo: zítra?

ne... nikdy... lišky na vinici
rezavý traktor v kašně – lžící

ukrajuje sloku: lub světa
ke kometě Krále vzlétá

ŠÁTEK

vždycky něco máš
proti mně
vždycky je to snář

prosímtě?

no jistě: ten šátek z Palestiny
modrý jako vaříč
stíny stíhy
a kaddiš

už je to tak: plamínek plynu
modrý světlejší než šátek
noc a sníh

no tak prosímtě
prosímtě prosím
anebo naopak
zřít ostří té kosy
co drobné nechce brát

počkej:
ten šátek z Palestiny
modrý jako sníh

NOC

zavři oči:
majoránka česnek
spánek je kočí
co se do čistého převlék

na cestu k očím
k šafránu a kmínu
švarný jak všichni kočí
co vjíždí pod peřinu

a tam svoje koně točí
a vozem hrčí po cestách spánku
štěrkem loukou pak na obočí
počkej: obrať další stránku

máta douška mateří
a čas se ztratí vrátí
lžička cinká čaj a med už voní
a jak tiší andělé stojí ve dveřích

PLÁŇ

ta pláň se sbíhá líbá sníh
jak červ v ní kočár
hryže štěrk v umrzlých kolejích

a padá to padá to pořád
na popraskaných rtech se třpytí líh
a ve vnitřnostech svítí požár

žaludek bolí praskají kusy ledu
čert sype z kýble na nebe mour
ruce už mrznou i v teplém plédu
strašně to vane z obzoru dour

ach bejt tak u kamen žhnoucích rour
v baráčku u ruky čaj a rum
ale je led a je láska a je kouř
a je pláň a je daleko k sousedům

PO TŘECH KRÁLÍCH

světlo baterky
žlukne v závějích
křupe to
jak střepy z sklenek

křupe to
ruce studené jak sníh
jak šperky
na tmu se nalepí

nad lesem hvězdy
na potoce led
nejsem tu jste vy
z dechu mrazu svět

nejsem tu jste vy
světlo baterky
žlukne v závějích
ničí zvoní smích
vítr sviští studí sníh

PÁTEČNÍ

vinice v kufru
krejčovství v misce z proutí
celá pohoří tuku
a úsměv který nezarmoutí

s tím obchodním cestujícím snu
není lehké vyjít – ze dveří
v noci pak dlouho neusnu
a na vinici v kufru sněží peří

krejčí jehlou píchá
a z tuku... pst! buď už zticha!

PETR MOTÝL (narozen 26. srpna 1964 v Klatovech) je spisovatel, literární a výtvarný kritik, pracuje jako kustod v Národní galerii Praha. Píše básnické sbírky (*Šílený Fridrich*, *Lahve z ubytovny*, *Kam chodí uhlí spát*), prózy (*Spratek a krásná Danuše*, *Každý svojí rybičkou*) a divadelní hry (*Poklad na blatech*). Překládá z polštiny (*Rafał Wojaczek*, *Andrzej Bursa*). Ukázky jsou z rukopisné sbírky nazvané *Sníh*.

LUHAČOVICKEM

26. BŘEZEN 2011, sobota — na Brankách
mermomocí... vydýchat se... mezi břízami
Bílý kříž... po západu slunce... U hrušky...
červánky... růžovočervené...
rudozlaté... zlatorůžové... růžovočerné...
U hrušky... u Bílého kříže... v Luhačovicích
to všechno začalo... dětství — dost často
to funguje — jsi na celý život Luhačovjanem?

28. BŘEZEN 2011, pondělí — vycházka
na hřbitov... sociální fobie z tolika mrtvých
Luhačovjanů! V Kladné Žilín... dům č. 59;
ve dvojici... kdo sedí na dobytčí ohradě
končin nad Kladnou Žilín, je na tom nejlépe;
párek volavek v trsech trav...

29. BŘEZEN 2011, úterý — vycházka
Bílou čtvrtí... Pražskou čtvrtí... okolo
vily Valašky (exteriér švestkově modrý,
interiér pomněnkově modrý pro básnířku
Simonettu Buonaccini) — jde
ulicí Antonína Václavíka, kdo se bojí vejít
dovnitř! Okolo Obětové... odúzkostňovací
okruh Dušana Jurkoviče... horní cesty
dýchací! Modrooččina modlitba (agitka)
za topolová stromořadí... za trnkové křoví
u cestisk... za vrbové a olšové břehy...
za vysoký jalovec...!

30. BŘEZEN 2011, středa — vycházka
po trase Bílý kříž... Kladná Žilín...
Petrůvka... Olejníková chata... Jéští...
jména důvěrná od dětství... Červený kříž:
spontánní zotavení... z pesimismu...
resp. z optimismu... odvrhni! Opovrhni!
Nekolaboruj
s těmi, kteří nepolitují pokácený strom,
zřezaný — utlučený a umlácený...
dub, který stěží obejmeme s Modroočkou:
ve dvojici... sezení na ohradě s výhledem
na končiny u Kladné Žilín...

CESTOU KOCOURA MIKEŠE

V zimě, v létě... nejvíc na sobotu a na neděli
se poslouchá předpověď počasí... na místě
přeháňky...
deštivo... jaké je počasí, takové si přeji...
na mapě malých vesnic: severním
směrem je — na hůrce — vesnice Klokočná:
vynález výletů Ladovým krajem!

Vynález Cesty kocoura Mikeše! V botách...
hlína... pohorská... no tohle: dotěrná muška...
něco se mihlo v křoví...
a svačí se, jak už to na výletech bývá: na návsi
pod lipami — panečku, posedět se tu vyplatilo,
v Klokočné... kde se posvačí, není jedno;
smířit se se světem... nejvíc v sobotu a v neděli.

Bezmapí... rozcestí proticest...
podmínky pro neschůdnost jsou optimální...
hrboly pod nohama... klacík... kaluž
v rozbahněné koleji od traktoru...
Cestou kocoura Mikeše... nevíš-li kudy kam,
jít... kilometry a kilometry
nesetkám se s těmi, s nimiž se nechci setkat...
výletnictví je mým opravdovým zaměstnáním!

Jiří DYNKA. *Narozen 4. 10. 1959 v Luhačovicích, žije v Praze. Vydal sbírky: Minimální okolí mrazícího boxu (Větrné mlýny, 1997), wrong! (Petrov, 1998), líviový lenkový (Klokočí a Knihovna J. Drdy, 2000), Sussex Superstar (Petrov, 2002), Tamponáda (Druhé město, 2006), naučná stezka olšanské hřbitovy (Větrné mlýny, 2010).*

Jaroslav,

Paris 29. září
1968

Atchugi na dopis, posílám opět dopis,
drakem a pak po cestě z Prahy,
posílal jsem Ti z Francie dopis, u kterého
ráda čteš, ale snad ano.

Jaroslavě Tvé dopisy mě rovádí
do spadaneho listu nosého krásného
podniku, ale všimnu si, že je
tu také podnik skvělý krásný, čemž
vůně jím i portem.

Já jsem se stáhnul, někdy též
raději sleduji na Trnávce
reprezentaci věci mé, leč vše Ti
odpouštím, nejvíce se všude těším
na to, až na svou příjezdu, čemž
věřím a co se musí stát, jestli bude
něco udělat, bude si setrže do prázdné
na Jaroslava. Tvému malému chci koupit
pro co sám byje klavír, už jsem si ho
vyhlídl, ale zatím nemám ještě
peníze, ale snad budou. Chci být
jisti, že tě udělá nějakou radost,
ale zatím nemohu.

Už jsem za tebe byl v muzeu moderního
umění v ateliéru Brancusiho jsem si
vybral na naše školní káru, snad
nejlépe nejvíce v mém životě.

Alto už, že dopadnu tak, že
si nechám podat bránu z Archlebova
a medvědi co neděli bránu vnitř, "kudlo
pelo - nepro" a leč et se bránu a spívat
"Zaška není pohrděho voda".

Zdeněk (Pěda) mi ráknu napsal
někde ležet, já zatím naivně sleduji
jsem to, abych mohl realizovat své
přání. V metro jsem letmo
pohlédl Hlavatého, který letěl na Etelku
a říkal ještě tu musím vidět a třeba
růžnou jednu do Ostravy.

Život zde není sranda,
musíš si představit, že zde mám
vraty na ruly a křivky,
miluju o barokní architekturu
pero a tu - tot vše.

Bydlím nadále u bratřích de Vallois,
asi do 15. října - pak nemám kam hloupě
sloužit, ale snad se zase něco najde.
Raduji se z pitomosti, někdy propadne
smutkem a tóni - vím jen jedno,
že člověk musí být silně silný,
až vydrží, není to tak jednoduché,
v Olomouci mám atelier i byt s de
nic a jáh mile se začneš ohlížet
po - potřebuje to strošně.

Luň je tak pitomější s de, ale
atmosféra je s de - buď úplná křivota,
anebo copí čistota, ale čím větší křivota
bude tím více se parí.

Jaroslav prodám tě o jedno, když
tvoji táta ořebral 4 dlaty ty větší
pro mě - mohl bys mi je poslat,
na což bych napsal matce at Ti
to zaplatí. Je to s de strošně drátě
a když budu ve škole, nedají mi
tam nic jen dřevu - uvař to
a napiš - nepůjde-li to, nebudu
se olovit.

Psal jsem tě mami, aby mi něco
poslala, ale ona neví, pale stousta
mých dlatí je mícená a nevím
co se z nich dá vybrat.

Pozdrav Jituce
a celé tvé rodince
a mami
a Tobě

Váš Ivan

NÁLEZY V ILUZI

Slané moře tisíce let!
Tak dlouho i já v sobě
nosím Tebe – Cizí Ženo

nejen v kraji pod Pálavou
hladím Tvoji klíčnicí kost
s pravěkými lovci

s pravěkými sochaři Venuší
modeluji Tvoje tělo dlaněmi

s římskými legionáři
se Tě snažím s vínem pít
v sirných lázních jejich tábora
kde se mi úspěšně bráníš

chci Tě neustále nalézat
v iluzích

Žijeme v iluzi. Ve světě, který je už víc virtuální než skutečný. Poslední hřebíček do naděje, že tomu tak není, mi zasadila Cizí Žena.

To už pak jeden ani netuší, jak dál. Už nevím, co je pravda a co nám jen někdo předstírá. Žil jsem a žiji ve lži a hledat nemá smysl.

Ale pak jsem zjistil, že nejlepší pro pochopení všeho je zeptat se třeba nového hosta kavárny, který právě přišel dovnitř, jaké že je venku počasí. „Počkej, podívám se do mobilu, mám tam aplikaci, a ta mně ukáže, jestli náhodou neprší“.

A tak jsem se rozhodl hru na iluze přijmout a ve světě iluzí zůstat.

Zavřel jsem oči (nebo je otevřel?) a byl jsem v Porubě. V mém oblíbeném Antikvariátě v suterénu jsem se prohraboval knihami a vyskočila na mne útlá knížečka plná poezie Mladá Morava – Sborník prací nejmladších. Vyšla v měsíci říjnu 1940 nákladem a tiskem Globusu v Brně. Okouzila mne už úvodní poznámka, ne kvůli Mladému Národnímu souručenství na Moravě, ale že literárně tvořivá práce je tvrdá, mnohem tvrdší práce, než si mladý člověk dovede představit. A když jsem si přečetl, že starý děda chytá ryby, protože svět je klam, těch dvacet korun českých jsem neváhal investovat. 100 nejlepších moravských básní a básníků roku 1940 to asi nebylo. Ale rusálky, musy a vodní hladiny mají v mém světě snů a iluzí svoje místo.

FRANTIŠEK HORKA

P. S. Tomáš Lotocki mi snad promine, že se mi líbily hlavně básně od vody. Jestli tedy vůbec existuje.

ÚVODNÍ POZNÁMKA

Máte před sebou sborník prací, vybraných z literární soutěže „Mladé Moravy“, orgánu Mladého Národního souručenství na Moravě. Soutěž sama sledovala především cíl podchytit tvořivý zájem nejmladších, sborník pak podat alespoň v hlavních rysech obraz onoho literárně tvořivého snažení. Sborník není a nechce být programovým či proklamačním almanachem, nýbrž pouhým souborem prací, které si snad přece jen zasluhují určité pozornosti naší kulturní veřejnosti. Účastníkům soutěže má být zrcadlem a poučením.

Pořadatelé soutěže dali nejmladším příležitost a umožnili jejich první kroky. Byli si vědomi své odpovědnosti k veřejnosti i účastníkům samým. Pro soutěžící, kteří jsou většinou středoškolskými studenty, znamená jejich účast v soutěži a případné zastoupení ve sborníku ovšem odpovědnost největší. Mnozí z nich měli úspěch, některým se dostalo dokonce peněžitých cen a odměn. Nebyli posuzováni a souzeni jako t. zv. „zlatá mládež“. Jejich cesta je cestou práce, a literárně tvořivá práce je tvrdá, mnohem tvrdší práce, než si mladý člověk dovede představit. Bez přísné kritiky k sobě samému, bez úsilí nelze na této cestě dojít daleko!

Vlasti zdar!

Za redakci „ Mladé Moravy“
VLADIMÍR SPURNÝ, DR. JAROSLAV SCHULZ

Jiří Sequens

VEČNÝ VEČER

Temnice večera,
máš nehty zkrvaveny zápasem
a světlo hvězd, jež nosíš za pasem,
falešným hlasem marně lže: Věčnost.

Tys žalář milenců
s petlicí polibků nad ložem dní.
Bez vroucích lásek naděje poslední
umírá v podruží červánků tvých.

Kročejte století,
římsami večerů měříte čas,
meteor zoufalých stmíváním zhas;
snad jenom dívky milují slůvko: Dnes.

RYBÁŘSKÁ

Čeřenem touhy lovíš v řece snění
Rybáři bláhový
Myslíš že rybky ve víly se změní
Ve stínu olšový

Sníš o čarovném kouzlu černé tůně
Rybáři skrytých krás
Kde sedí Rusálka na zlatém trůně
A zelený má vlas

Sníš o rybách jež lidskou mluvu znají
Rybáři sváteční
Jež na laskavé slovo zabírají
Tak jako na třešni

Sníš o tom že jsou řeky v ráji
Rybáři blouznící
Až tě do věčných lovišť zavolají
Půjdeš tam s udicí

O. Horký

DETAIL

Na vyleštěném parketu rybníka
měsíc tančí s lekníny své blues
a vodník pod pokličky hvězd své písni zamyká,
když s rusálkou odjíždí Malý vůz.

Ve stínech hudba dozněla, a ještě zní,
na podnos ticha spadly vlasy bílých Mus.
Já vím, že se vše rozední.
Až měsíc dotančí své blues.

RYBÁŘSKÁ IDYLA

Klikatě lučinou a lesem
k městu pospíchá Morava stříbrošedá.
Je krásně v tiché zátoce
a kol líbezny ptačí zpěv,
ta zřela tu i jejich praotce,
když z teplých krajů vraceli se zpět.

Zde mlčky po mnoho hodin sedí sám
staříčkový děd. Na vodní hladinu hledí
a chvějící ruka svírá prut.
On ví, že svět je klam,
proto zde dlouhé hodiny sedí.

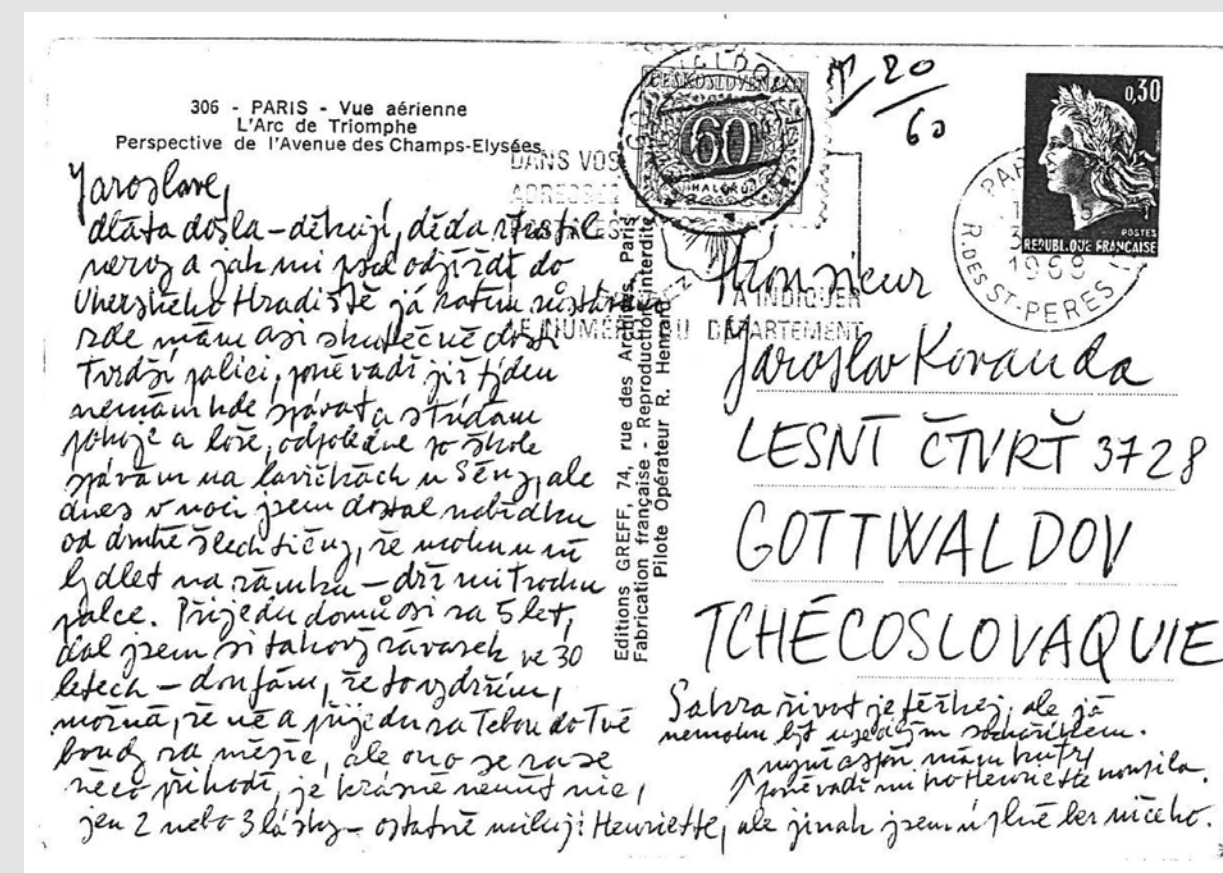
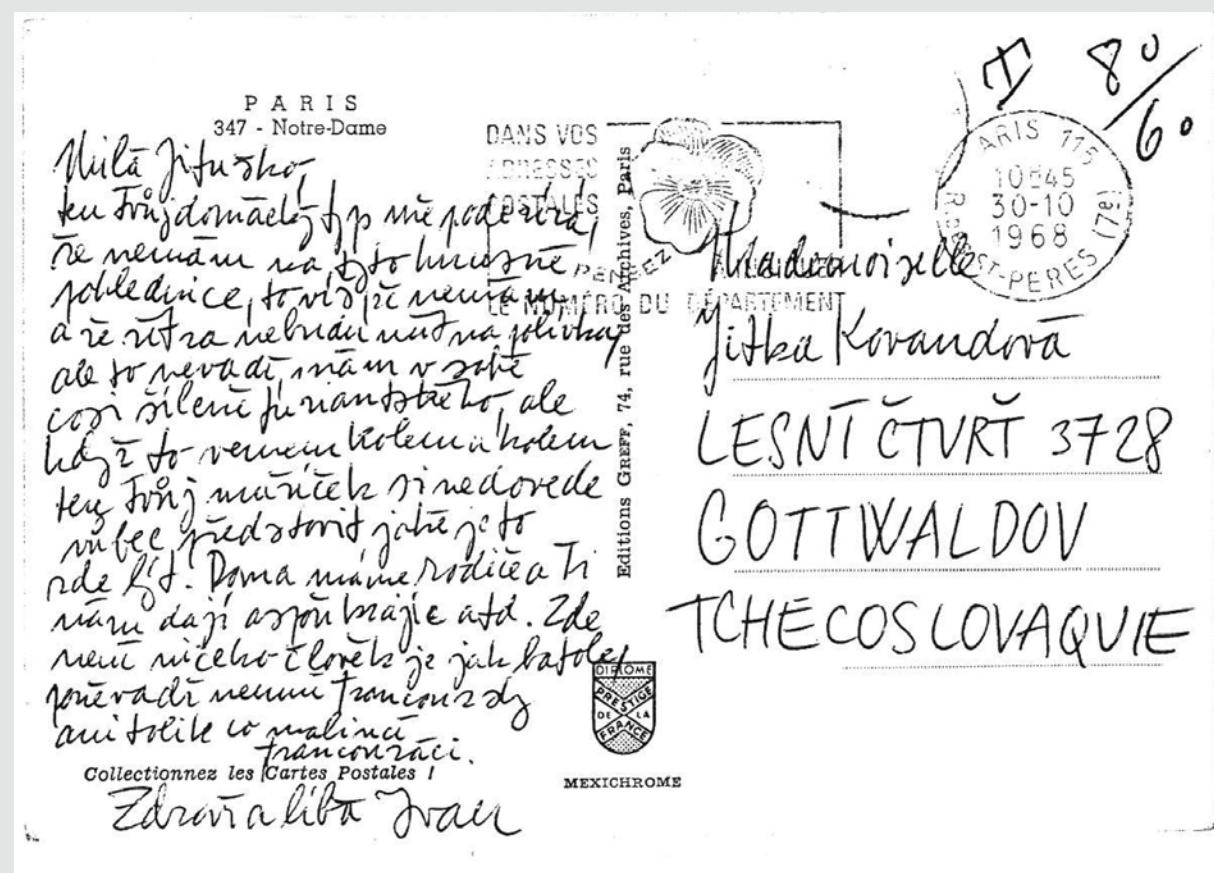
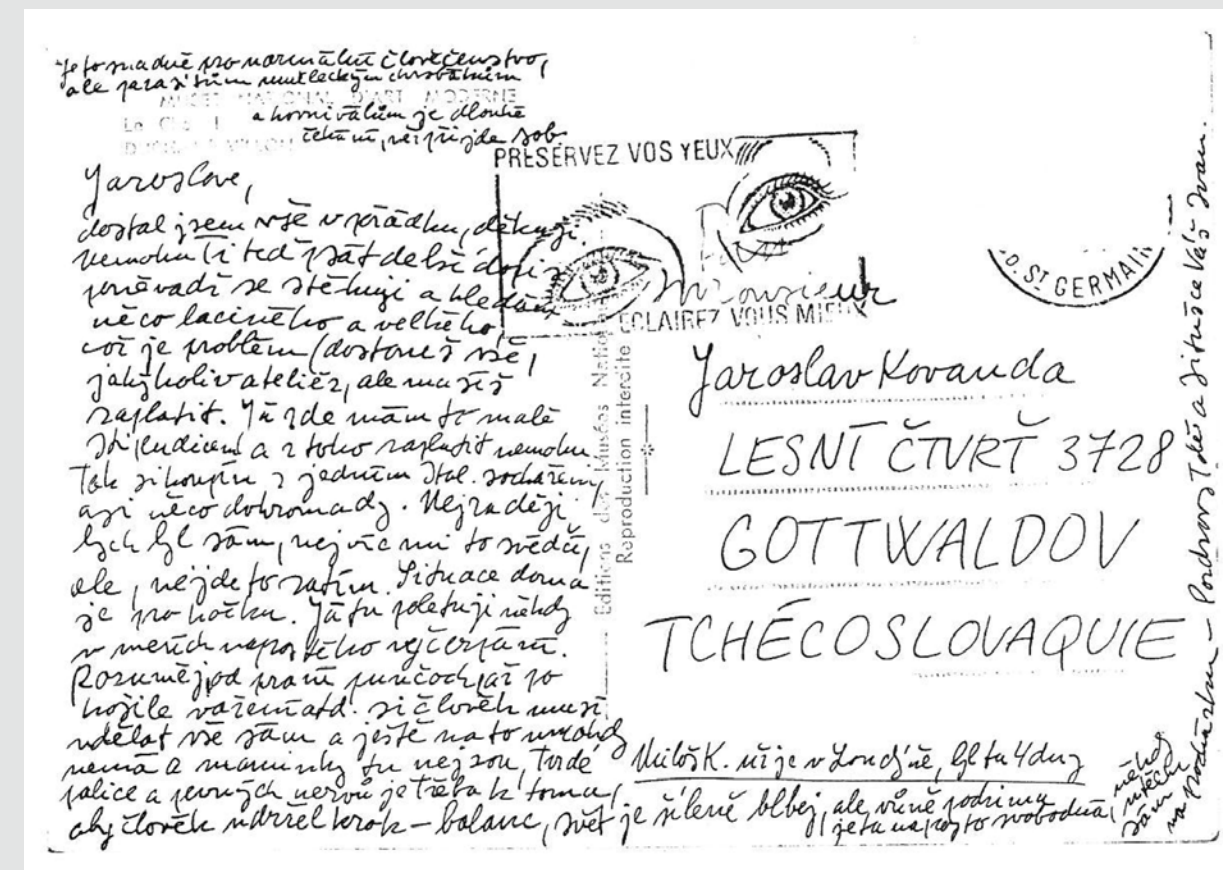
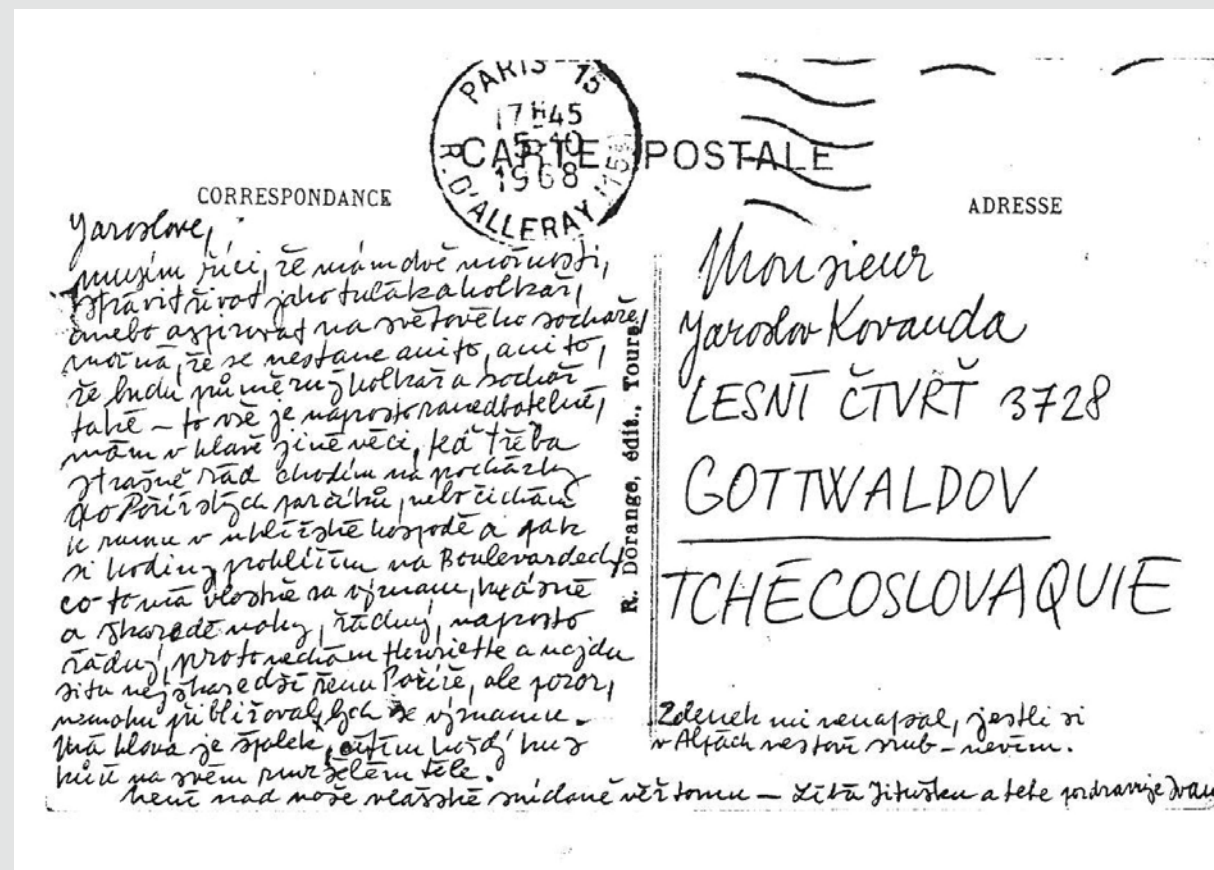
Tu prohne se prut
a jako bys blesk zřel
se kmitá stříbrná rybička.
Je jeho. Jen prokvetlý vous
se kol rtů hne
a zdá se, jako by tiše děl:
„Konečně jsi moje“,
a totéž zpívá na stromě pěnička.

Zas noří prut s červem
a skoro usíná – – –

Snad na své dětství
zde vzpomíná?

A vlnka za vlnkou běží dál.

Texty jsou převzaty ze Sborníku prací nejmladších Mladá Morava, říjen 1940, nákladem a tiskem Globusu v Brně.

MNOŽÁRNA

(Aleně)

proč se nerozmnožujeme
dělením
ale potupně s kádinkou
a ptákem v ruce
na hajzlu gynekologie
fakultní nemocnice?
křup
z kusu žebra holčička
papež prý by tomu poželal!
lup
evička či anička
atakdál

ŠICÍ STROJ

(rodičům)

když něco proved řezala ho matka
otec přísný a spravedlivý jako bůh
nad věcí samou o sobě se rozčílil
ale skutek utek
to matka s tváří anděla se činila
gumovým šlauchem přes prdel
aby to sakra už věděl
zatímco popel z Astry se tiše snášel luftem
do trávníku pod balkonem
na kterém bůh s pohledem vraženým do nebe
němě zakuřoval nárek oběti
jeho trestem – o to horším
klečival u šicího stroje
stroje nesčetného času
na hrachu zenu
aby doznal
jak se to dá... a děje se!
děti!

ZEDNÍK A MNEMOSYNÉ

(Šárce)

každé ráno je tu prý poprvé
aniž by barák kdy opustil
už ste tu někdy byla?
bezelstně se ptá terapeutky
pokaždé hrad z písku od základů
starej udělanej zedník
ruce lopaty
začíná

byla jsem tu včera
a vy jste stavěl do oblak
a zítra budete ještě výš
chápete?

kamarád václav mi dnes říkal
že sem tu už dlouho
a jen tuším
nikdy nevíte co přijde
ani o co přicházíte
tak je to prej vlastně pořád
víte?
pořád

MOTÝL

(J. Dadákovi)

modrásek stříhnul křídly
a odletěl v zobáku rehka
stojíme se štopkou šnapsu
mlčky na zápraží
každá otázka je lehká

ZA ZRCADLO

(Alence)

v sukýnce bederce
a svetříku kol ramen
na lodičkách
proplouvá svým obrazem
štronzo v kontrapostu
pohled zpět
dá se odezírat to úsilí
zamrkat posté že dobrý...
ale nemám v tom malý prsa?
ptá se náhle odrazu
nahého v trní

WEIHNACHTSSTADT LUFT MACHT FREI

(J. Oličovi)

městský vzduch osvobozuje
vánoční punč čpí
do roka a do dne
náměstí je bezedné
...
ošálení maličtí
vlečení od stromu s hvězdou
velcí kouzlem sebeklamu
potvrdí že nikdy nelžou
...
ringem rynku čert obchází
tiskne ruce drápiskem
mamonářkům v dnešní tísní
slíbí splnit každý sen
...
nakrm děvče párkem
mlaskavě se líbejte
láska vrší nenávisti
karma je dárkem o sobě
...
bohu pokoj dobré vůle
lidem slávu na výsostech
ráno ovšem je zas cizí
ukládáno běžně v kostech

KRYTÁK

(R. Kouřilovi)

vrhají se do nedočkavých skoků
dvě neosmělené křičí
v plavkách zařízlé pičky
mezi lopatkama ochmýřený žlábek
pro příští polibek
v očích nahatá
berou se kol boků
chvějí se a čekají
mláďata
jak na smrt
řeklo by se
a mělo dopsat:
na hry života
života hříčky

ZAJNUNCAJT 2012

(P. Štenglovi)

chlustem zpomaluje čas
říkal kozelka
a ten o tom má ánunk
prdlajs – čas objektivně vzato zrychluje
říká zouplna a taky mayové
je v tom binec
aby ne
kdo to má řešit?
tři kocoviny za tejden
můžou bejt k nepřežití
ale bytí?
ajnscvaj...
prej se máme těšit

Básně P. P. jsou z rukopisné sbírky Toulky loutky. Básně hospodské, věnované a jiné.

POSLEDNÍ SETMĚNÍ

Vlak drkocá ze strany na stranu,
hukot motoru a otřesy pražců,
cítím tu tmavou náruč,
jako když mne vítají brány cirkusu Osvětim.

30. ŘÍJNA

Milý deníčku, mám strach, že by mi chutnalo živé lidské maso.

ČERNÝ DÉŠŤ

Slzy mi rozpouští tmavou masku
a po krajině se plazí monstra.
Největší utrpení je ticho po bouři.

ZPOVĚĎ

Đábel je singularita.
A ti, kteří velkohubě prohlašují,
že s ním obcovali,
nebyli ani na okraji toho obřihu temného víru,
kde hoří berličky lidského poznání.
Byl jsem asi na druhém prstenci...
a dál to nešlo...

FORCE

Šel jsem středem ulice,
výlohy expodovaly
a průrva mezi domy se plnila
surovým zvukem tříštěného skla.
Tiše, bez patosu
jsem drtil stěny.
V důvěře, že lidé spoza nich vystoupí
a s lehkým úsměvem a nadějí v hlase prohlásí:
„Co to kurva bylo?!”

VZHŮRU

Nehty jsem nechal ve skále,
když mi zuby došly.
Lezu dál
jako šnek bez ulity,
kamení, ocas a měkká tkáň,
která žebrá o pozornost
jako ubohé hladové děcko.

JÍDLO

Po dni hladovění jsem se zakousnul do masa.
Jak mi pomalu postupovalo ze chřtánu do jícnu,
najednou jsem zjistil, že spolu souložíme.
„Skromná definice asijského bistra”
Pojídání o pejskovi a kočičce

TOMÁŠ ZABILANSKÝ (* 1983) – (nedo)studoval filmovou vědu a žurnalistiku na UP Olomouc. Scenárista a herec amatérských filmů (Noční jízda, Do tmy, Víra našich otců, Hvězda padá na hubu ad.). Publikoval v internetových filmových časopisech Fantofilm a 25 fps, malé recenze na DVD novinky v A2. Momentálně píše pro vlastní facebookovou stránku „Black L” a přidružený blog Black L says, kde se věnuje primárně filmové a hudební kritice. Společně s grafikem a kreslířem Tomášem Kopřivou připravuje komiks Signál.

Mjuzolarku,

des jsem dostal od tebe dopis,
byl mi hlášen telefonem, že na mě
čekaš dálší, dnes je dom dva blončáci
domu, nevím zda ti doručí tento dopis,
ale snad ano, když si šel do Olomouce,
domluvit se Hárkem, aby si mohl dělat
na tradičce - a mathou, aby si mohl
připravit nějaký čes u nás, jak
ufoit na arch. Cernouška, aby přez
sana Snejhalala rozdělil co bylo
umluveno, nemohu Ti nijak pomoci,
neť tak, že jim budu v dopisech radovat.
Jinak nevím zda se vrátím, ale jestli
bude instalován v Československu to
co již bylo, a vyřešeným dechem zde
vstoupí, seru již na to šit a pohotovat
se a hledat ve svých, když se takhle leze,
ale v elementárních věcech mě, fušku
a Regolovj'm tma han nejdes na hrdém
rohu - vím, že to mi neila stnu je,
ale to by si zde musel nějakou
dobu být, je zde život akumey' jako
vůde jiné, ale věřím jinak se zde
džda a pak těch lidí není tolik.

Nemůžu tak jednoduše, zde co si dělat,
je to skutečně jen pro silné
nervy a tvrdé lebky, spousta lidí
plhane a jede do státní a jede
hle dat iluze do nové lucioné
slasti.

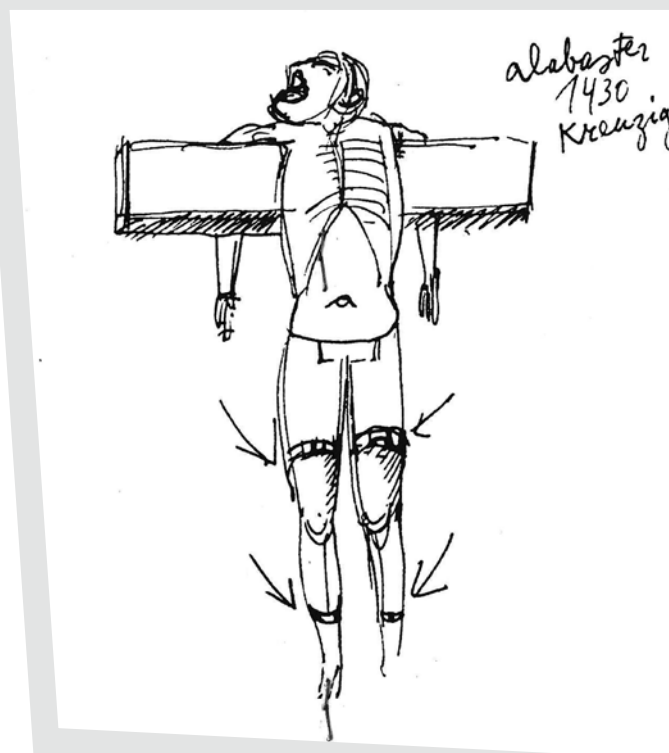
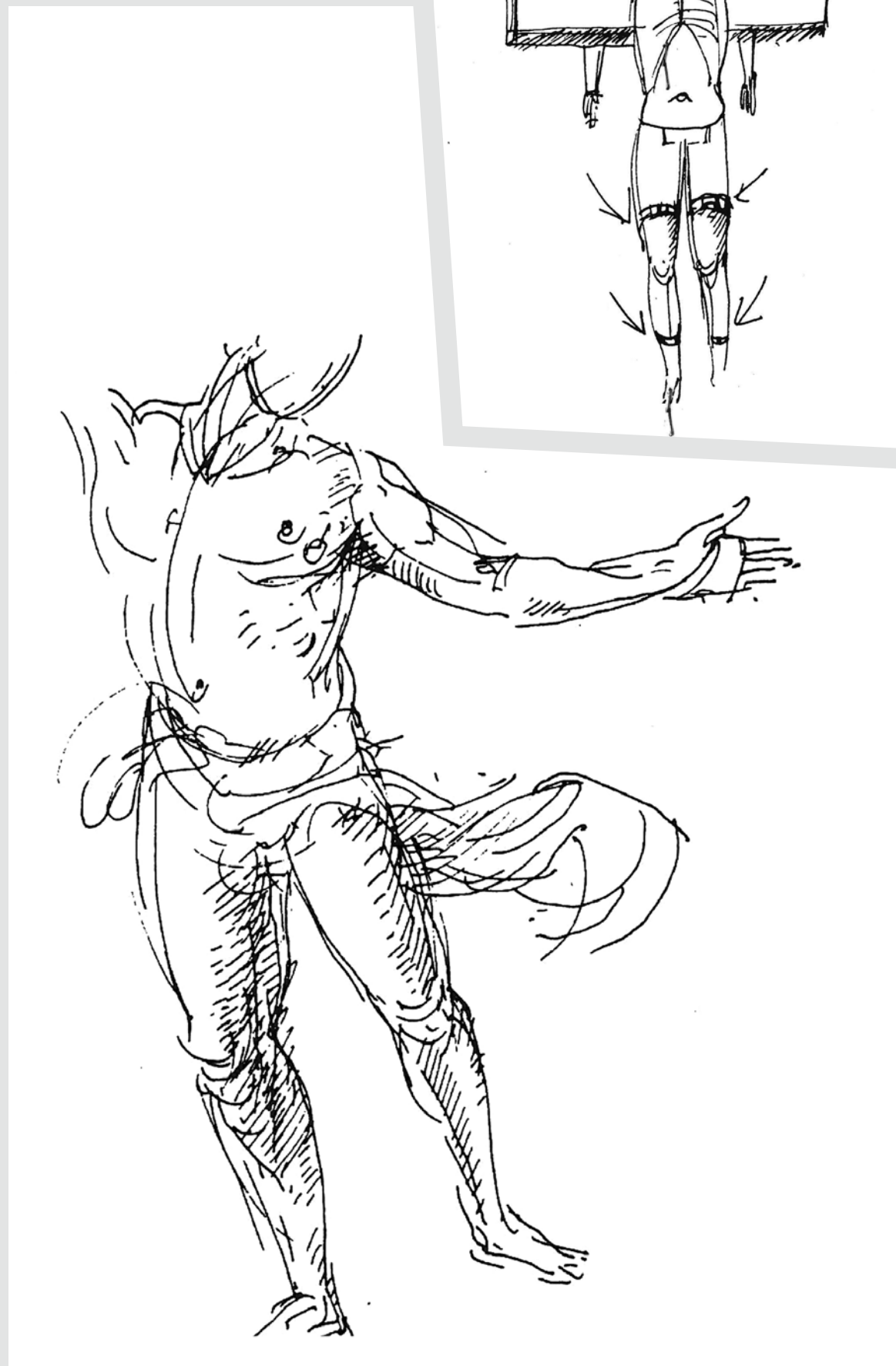
Nejsem morin, nověm politice
a nikdy jsem jí nevěřil, ale triskat
polici hlono o red si nedám, občas
zde naslechnu hlono město dovil,
neuvěřitelné a pod tímto mý, to bych
se musel prohlídit na blbce,
coť podotý ještě mohu porad u dělat.

Spousta lidí zde četa a tma
že vše dobře dopadne, nemýslím na
to, hoří potupem nemě se vniknout,
to co bude, budou jen upřeměm,
další manu pulace.

Má v sobě dosti vstetky,
ale i dosti smutku, po přátelsk
(nevěním na národ, klesl se jak volon
velkého, koho má rád?)

Ruzi - ne
Francome - ne
něme - ne
Angličan - ne
atd. - ne

koho tedy milujete — své přátele

Je to citate, které používá
holobavám zcho, už jsem se
mu mučil o třem prám, doufám,
že ti napíše.

Přes Ti Tei posílám nafukovací
bratru pro svého malého, doufám,
že to dostaneš, objevili na
nafukování je, ještě neopotřebován
jak vždy do balonku drbni rukou,
aby sám vyletěl - baloněk se
nemá roztřouct,
je to věc na bratru, ačkoliv
jihuška zůstať na cour zky, jak
ti to přeloni!

Tvému Tašovi a malému
jihuška a zylim
vředny ká's
a droni ká's drav

Têtes

Atelier Bd Arago

Jaroslave, a Paris le 27 octobre 1922
 nemám jiný papír po ruce, než jsem zblbnul,
 dnes jsem se lune i ne vzdal kumpi bar, ale
 ne vyšel jsem tři dny, proal si o modrych
 to mi našlo v polici, tak až to dostaneš
 napiš co chytí - drahým ostatek.

De l'âme.

Le mouvement de la terre contre la terre revenant sur elle, les parties frappées se déplacent peu.
 L'eau frappée par l'eau fait des cercles autour du point d'impact; au loin, la voix dans l'air; plus loin encore, dans le feu; plus, l'esprit dans l'univers; mais étant fini, il n'atteint pas à l'infini.

Mám spoustu práce, kterou se jak mluví každý
 říká. Mám před sebou v Paříži, dosti
 Ať už na pro mou další existenci,
 domalován mě trápí, mě - katalog a plachet.
 Vím a fanto mu mluví vltě ho mě sta
 dělá 5 kilometry a řádek výhledu.
 Namaloval jsem si během dom lef
 tři slavné obrazy.

PHOTOS : P. DOUCET
 C. BOLTANSKI
 C. THORSCE

Přítel dává dvě mluva ve
 fotky. Ty dva jsem stáří dělal jsem
 na nich asi role a qul.

repose bar, dříve
 a nebot se iže jsem
 namaloval tři malování a

LOVCOVY ZÁPISKY

BOLENI

Možná že tady jednou najdu i svůj jazyk:
mezi jejich požerákovými zuby
v žernovech prastaré vášně –
dvě srdce z kamene
drtící těla ouklejek
na stříbrnou kaši

V jejich plachosti
s níž prchají před stínem vlaštovky
do candátích hlubin
V jejich ostřížím zraku
jímž si zálibně proměřují
rozpětí jepičích křídel
Tady všude hledám
i když můj nevidomý rod
už dávno zlomil všechny bílé hole:

*Tihle rusáci –
samá kost
Ať táhnou zpátky na východ
ta pakáň bělogvardějská*

Mordýři
a přece kapří bratři
slídící pod hladinou
v bílém rouše plotičí nevěsty –
klamou tělem
bezzubá ústa plná jateční krve

*Zabíjejí ocasem
tvrdí zhrzení lovci
když protahují háky s rybkami
před jejich výsměšnými zraky
A když se nad námi slitují?
Ani štičí zub!
Vzal jsem jenom rusáka pro kočku
trousíme na cestě k lahváči a televizi*

Ti největší
přes metr dlouzí
už nezaberou na nic
Vyplivnou z úst i moje slova
tišší než spánek ledňáčků
A přece jejich srdce stále tlučou
a v divokém rytmu lovců lebek
drtí tu skráně pomýlených hlav

A snad by mi přece zabrali
na čerstvě nastražený prst
kdybych skutečné pohrdání smrtí
zpečetil vlastní teplou krví

LOVCOVY ZÁPISKY

Sokolí spánek REM
Sny ty se ještě zdají

Dny želvím krunýřem
vnitřnosti obkládají

LODKA

Oblačno –
nahore jenom dvě modrá oka
jako dva fleky skalice na šedé zdi
Teď na chvíli
zornička slunce v duhovce nebe aspoň nás prozáří...
Ano vím
nebude to na dlouho
co hmyzí tance lačných pstruhů roznítí ohně duhových her

Ano vím
umíráme na šedý zákal
ale ještě jednou slyšet to důvěrné
Vítáme vás pane rybáři
Ještě jednou vytáhnout okouna
na šidítko z blýskavého plechu
ještě jednou upéct jikry i mlíčí na modrém pekáči
místo houskové nádivky

Ještě jednou uvěřit
že se tam dole pod hladinou něco děje
a že tady nahore se naše loďka kolébá
v uměřeném rytmu jediné ospalé jistoty –
že *Jsme*

JKRY

Chtěla bych mít děti

řekla

a už se neohlédla zpátky

Abych aspoň vykřičel: *Bolím a žiju*

řízl jsem do básně

jako do štičího pajšlu

Místo pokání

chtěl jsem pak spočítat

všechny její žluté jikry

Ale trvalo to příliš dlouho

a z lepkavých kuliček

s tukovou kapénkou sebetrýzně

vylíhla se zase odkrvená slova

bezhlesá jako vyhojené chvíle

našeho nového zlohostejnění

V NOCI NA DRAVCÍCH

I.

Dost směšně mihotavé rýmy

V červí díře po hvězdném červotoči

brzy posvítí mi

mléčné žárovky candátích očí:

Snad poklad bez obročí

rytíře v keratinovém hávu

Však marně v boji vítězíme

Jen ježek vydupe si slávu

II.

Blikavý plankton galaxií

Zrentgenované nebe

Srp měsíce – háček ve střevech noci

Záběr!

Nechej ho pořádně zažrat!

Sakra

takovej prcek a má to až v prdeli...

Lesklý pláč v krystalech guaninu

Snad to rozchodí

Dítě co nosí pod srdcem mou vinu

KUMBÁL

Macešky

(pokud to vůbec byly ony

nevím

i kytky mně prý voní po mase)

kvetly u pavilonu lvů

kde jsme si tenkrát házeli zmrzlinou o to

kdo skočí pro korunu

A pak jsem ti řekl:

I když mám jen svůj kumbál plný špíny

slibuju ti vyvařenou růži

ze dna zaprášené almary

neboť zrovna nebojím se skočit králem

Ale tys už viděla

prach zažraný do okenního rámu

a ani nestačila říct:

Raděj mi ji nepodávej

určitě se píchnu a zkamením

A jenom to dítě

které s námi bylo už tenkrát

už u lvů

vykřiklo nadšením:

Páni

koukej ten pavouk v rohu

Mám taky takovýho

Často ho krmím hovnovějma mouchama

DĚTSTVÍ

Z úmoří řek

proti proudu tlačí

střechu vzpomínek

směšný pokrývači

Z úmoří řek

Tam odnikud

K pramenům paměti

K ruině z perníku

Rybář času Jiří Pištora

Básník a publicista **Jiří Pištora** (1932–1970) patří mezi nepřehlédnutelné, i když na mnoho let téměř zapomenuté osobnosti české poezie 60. let minulého století. Za svého života vydal básnické sbírky *Hodiny v řece* (1961) a *Země přibližných* (1965). Sbíрка *Mezery* v paměti, soubor *Pištorových veršů z pozůstalosti*, vyšla nejprve v samizdatové edici *Petlice*, oficiálně pak mohla být publikována až po roce 1989. V roce 2011 vydalo Nakladatelství Host knihu *Básně a brundibásně obsahující kompletní Pištorovo básnické dílo, včetně sbírky poezie pro děti Brundibásně*.

Prakticky celá Pištorova básnická tvorba je prostoupena hledáním odpovědí na otázky po smyslu lidské existence a konkrétních i metafyzických jistot v plynutí času. Motivy ryb, které toto hledání provázejí, tu nemají meditativní, přírodně lyrickou funkci; ryba je Pištorovi spíše metaforou neuchopitelnosti, nepostižitelnosti, vytrženosti ze svého přirozeného prostředí – ryba v listí, ryba visící doma na zdi, ryba přejíždějící ciferník – a básník není vlastně nikým jiným než rybářem času („Kdyby tak lidé ruku / již se loučí, mohli pak třeba / nechat rybářům / ať na to chytají), rybářem nadále doufajícím („i s vlascem mezi zuby pořád víme, / co je to šírost naděje.“), ale přesto již dávno odsouzeným k nezdaru („A my to nezměníme, pstruzi v kamenech, / (...) křižácké vojsko tak jak tak / zůstane u svých ryb, / my ještě tak se mstít / za tyhle konce třpytkou“). Ryba žijící v řece je pak symbolem tohoto marného úsilí ve světě, v němž je nám zrelativizována i základní konvence jednoty času a prostoru: (*Hodiny v řece* // pane, / viděl jsem pstruha přejet ciferník / a ukázat půl šesté... // Někdo tu utopil svůj čas (...) / a voda... / jako by měla něco s Einsteinem“). Pointou pak může být snad jen patetický výkřik, vedený zoufalou snahou po uchopení aspoň nějaké elementární jistoty ve světě plném necitelnosti, přetvářky a disharmonie („Jenomže člověk pořád není platejz, / přátelé“). Ryba však mlčí a básník může tuto pustou bezútěšnost života překlenout snad jen přijutím závazné, nedělitelné a nadčasové odpovědnosti „bez konce“ za básnické slovo a osud člověka ve vztahu k celému makrokosmu.

HODINY V ŘECE

Pane,
viděl jsem pstruha přejet ciferník
a ukázat půl šesté,
ale já vím, co vím:
Někdo tu utopil svůj čas.
Brousí tu třeba kolem roští
už dvě stě roků,

a voda,
voda to pořád bere do ruky,
jako by tomu rozuměla,
jako by měla něco s Einsteinem,

pane, teď vážně,
kolik ten chlap má,
když čas má v řece?

Napráhnem kladivo
a jiskry, zvyklé na nás,
vyletí někdy o setinku dřív,
spustíte paži
a země, zvyklá na nás,
už napřed chystá z hlíny nový sval,
kterým nás jednou ponese,
člověk má s sebou tělo,
tělo má s sebou čas
a všechno to sem patří.

Ale ty hodiny v řece,
pane,
od toho radši dál.

Mají tu někde chlapa s věčností,
a věčnost, pane,
pendlovky chovat na semeno,
to přece může napadnout jen vodu.

(*Hodiny v řece*)

ZÁTIŠÍ S RYBOU

Karlu Tomáškoví

Byla tak placatá,
že snad i zaživa
mohla a svedla bydlet na stěně.
A jejím okem, jedním tlustým okem
bývalo vidět rovnou do moře.

A moře čekalo, to moře za obrazem,
mušle a trojstěžník a nůž.
A my se věšeli na uzdy oblakům,
počkejte, koně!

Počkejte, koně... Co bys neopustil
pro svoje moře? Jen ty roky,
jenom ty roky přijdou na jablko s klíčem
a ježka do bot,
ruku do žaludku,

zátiší s rybou u nás doma na zdi
visí si a visí.

Jenomže člověk pořád není platejz,
přátelé.

Člověk má obě oči zepředu
jen kvůli naději,

a kvůli naději má svět.

(Hodiny v řece)

K VEČERU JSME PADLI NA TAH PSTRUHŮ
a Dunajec se hledá s malým řinčením
v samých šavších, na borovici krev,
po polském břehu vleče kůň
slunce ve třmeni, bubeník padá
a jatagany ve vodě se lesknou.

A my to nezměníme, pstruzi v kamenech,
že Jagello povolal Tataříny,
křižácké vojsko tak jak tak
zůstane u svých ryb,
my ještě tak se mstít
za tyhle konce třpytkou,
a oni táhnou dál
a všude mělko jako v dušičkách,
tak na tloušťku rybí pravdy:
Mlčet
a nedívat se po mrtvých –
budeš muset dlouho mluvit nahlas,
drží se to nad vodou jako nákaza
a nevíme, kdo se ptá tím mlčením
a nač, a co teprve jestli odpovídá...

(Země přibližných)

KOLIK JE JEŠTĚ NA SVOBODĚ STŘÍBRA

Řekli mi, jen dobře zaseknout, okouni
hlady zpívají, kdypak naposled
jim kápnul rytíř? Lorelei se dávno
češe do vany, a to pak berou
prostě na všechno.
Copak my taky léty neslevíme?

Slevujem ze stříbra,
slevujem z křehké modré oceli,
z jaké se dělá vážka a za večera hrom,
a z celé spousty nevojenských věcí,
Lorelei, pravda, už třetí rok
chycená dobře na svém kanapátku,
dostává smutné oči
ze zoo. Leč –

– řekli mi, to jsou řeči, okoun na másle
je okoun na másle. Žranec
k pohledání. Chce to jen zaseknout,
trochu se plácá, ačkoli
by to měl rozumnější počkat,
až co bude.

A přece,
lajtnanti čeřene a pravoúhlých zdí,
kolik je ještě na svobodě stříbra,
můj okoun stojí proti vodě
u spodních, černých blesků z vrb
a vodu polyká, a je to k uzoufání,
lajtnanti navijáku,
jakoby druhý dech:

I s vlascem mezi zuby pořád víme,
co je to šírost naděje.
A v tváři jásajíce
(už víme, že i tak vypadá strach)
polykáme svoji smutnou vodu.

(Země přibližných)

I MEZI KAMENY

V rybách a paprscích je dávno zamčeno.
A lesy omotané drátem...

Nad holou strastí nahé rameno
luny nestydaté.

Kam stačíš hlasem
mlč okolo mne,
má blízká.

I kameny jsou neskromné,
v kterých se stýská...

(Mezery v paměti)

RYBÁŘSKÁ

Dvě opice u moře
vylovily úhoře,
úhoř je pak honil
bičem po dvoře.

Hodily ho zpátky,
řekly, že byl krátký.
Že prý si ho nechají
na vánoční svátky.

(Brundibásně)

O PYŠNÉ RYBĚ

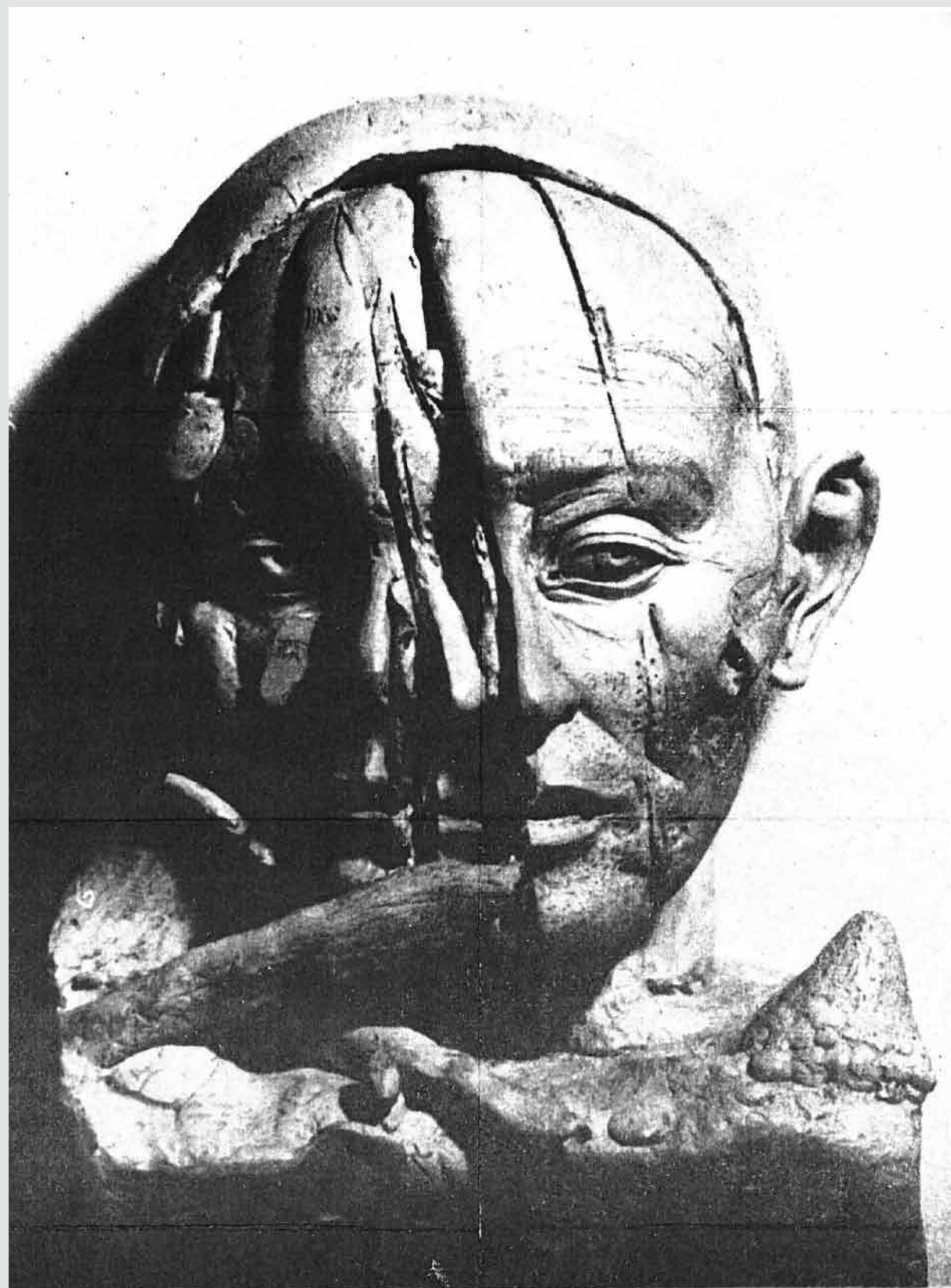
Jedna ryba
našla hříba,
a to byla velká chyba.

To máš takhle: Žádná z ryb
neviděla zblízka hříb.
Každá civí, oči valí,
jako by se hříba bály,

a ta ryba,
co má hříba.
nikomu se nevyhýbá,

starší ryby nezdraví.
Hříb jí stoupl do hlavy.

(Brundibásně)

THEIMER

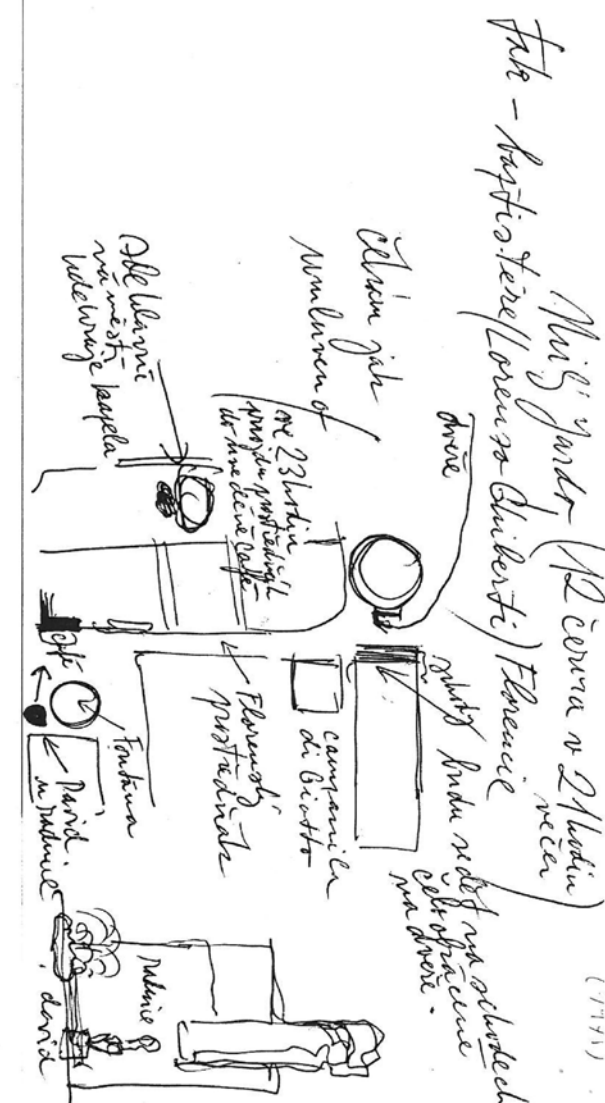
DESSINS & SCULPTURES

10 MARS - 9 AVRIL 1973

William Hogarth, 1697-1764
Painting by himself, c. 1757
NATIONAL PORTRAIT GALLERY (289)
Copyright

Majíti jatkemle se tra
dovsím do Paříže, žena mi
hubuje a tak mi posílá jen
jeden (jinor v Londýně) - budu
muset pokračovat ve škole
anglické na franc. pídě.
leží ten čas jsem šnoural
v salytech dějích obrazem
a měl se zase - tak úplně
rozpuštěn v myšlenkách
v rozu som roztřípanou rukou
do mého pařížského atelieru.

Printed by Raithby, Lawrence & Company Ltd, Leicester and London

Jako mladík, to jsem
posílal své kartičky na psaní
v jedné kavárně v Akademii,
to na druhé straně
přijímá a radost.
leží se mi to se se se
Ted snad vidělám nějaké rady, chtěl bych
ti poslat nějaký
namýšlený ať
i jako jsem ap / c. 1757

12. června 1974 jsem měl přibýt do Florencie se zájezdem organizovaným c. k. SPORTTURIST
z Gottwaldova a ve 21 hodin jsme se měli spolu takto zakonspirovaně setkat. Setkali jsme se.
Slabé italské víno teklo proudem. JK

ODEŠEL

Krvavé prostěradlo
po něm zůstalo
ale jak zajímavě vyprávěl
o mrtvé dceři známého
i vyhazovu z práce dalšího vrstevníka
jako by modlitbu obcházel
donášením na svět

včera přišel domů opilý
rifle nad koleny
a čelo šrafované jako by přemýšlel
kudy projít u dveří do koupelny
pohoří Karákóram

ach ta slepá vrstevnice
otců – svitovců

* * *

Mladý Ondra
na něhož letěly bez rozdílu věku
dělal v pivnici Přerovanka číšníka
byl to dobrý pingl ano
než ho jednou ráno
uklízečka našla za barem
s padesáti bodnými ranami v těle
zmizela flaška finlandie
a snad pár stovek
kvůli ženské udělal to
manželce co mu prý s Ondrou zahýbala
místní taxikář
který dřív jezdil se sanitkou
– Každý ví že to byl Ruda
dokonce se k tomu ožralý přiznal
ale policajti nemají důkazy –
brečel u našeho stolu provozní
a za pár dní ukončil
živnost

Ruda je štamgastem u jeho nástupce

NA ŠVESTKÁCH V NĚTČICÍCH

(strýcům)

Rodinné těsto řečí kyne
rozložení na igelitech
přebíráme
– Mám skvrny na játrech –
rozdává strýc Milan po štamprli
– Mladý Blecha se zase ožral – čabrá
– Pučil si od fotra megana
a trefil starou lípu
a ta spadla na barák
jeho staří museli prodat domek
a odstěhovali se do podnájmu –
posledních pár švestek
tak na baladu

a hned k dalšímu stromu
Mílovi Kerbrovi co za Olomouc hrál
na hrotu i proti Juventus
a teď pro něho do klempírny chodívá
žena aby zas neusnul
na ubrusu

zatřesu korunou
a do trávy padá hnízdo
kámen nůžky papír Tonda
kosti tiše křupnou
kurva

švestky pracně
ale strýci se sbírají hůř
a kromě postupných změn zjevných
vnímám už i stehy v hlavě
svačíme v trávě

– Lidovci chtějí napařit bezdětným vyšší daně – nahodí strýc Staňa
– Musím se s vámi podělit o své dojmy –
uleví si dlouze Pepa
který si s Věrkou brával
bráchu i na dovolenou
a on od nich
zalepený od štěstí
nemohl nikdy odejít
– Víru ze mě vymlátil náš farář čaganem
řezal mě po zádech a řval
že můj děda musí být ďábel
protože je komunista –

nakládá Tonda
co v šedesátém devátém emigroval
s Mařkou do Rakouska
pytel na vozík

na rovinaté Hané
v závětří rodiny
foukáme si modřiny
a vracíme se až za tmy

pár sousedů vyšlo
místo hvězd

* * *

Pan Burša
náš soused a fajn chlap
začal před důchodem na prášky
na prokrvení mozku
nezřízeně pít
anebo jen tak vypadal
možná stačilo na ty tablety
pět piv
a bloudil kolem paneláku
prochcaný a usměvavý
ochotný každému zazpívat
a jeho žena
s velkými ňadry
alespoň se mi tak ve výtahu periferně vždycky zdála
rudla taky

než pobledla jednou zrána
mrtvicí muže
zasněžená

TENKRÁT NA SÍDLIŠTI

A ještě jsem se do tebe víc zaklesl –
pamatuji si na tvůj ironický úsměv
pošklebek jak jsi stála opřená
o cihlový sloup u zrušené samoobsluhy
naproti rozbitým a postříkaným
výlohám

na tvé hnědé vlasy v culíku
pootevřené rty
náruč dokořán
padám do tebe
pravou rukou podebírám
vypasená prsa volně ložená
pod bílým svetříkem
zespodu přes rifle
náhle

– No no no – ucítilas to
i přes ty vrstvy
z výprodeje

a náhle jsi jak biletářka v kině
a ať už nešťustím

ZJARA DNE

Zakrýváš si břicho šátkem
protožeš přibrala
dalšího chlápka

klidně ale nastavuješ půlky
nikdy nejsi celá
vycvičená od manžela
v jehož korzetu
hledám zip

už bušíme o sebe

odpuštění bývá
na závit?

PARAGON NA PERGAMENU

Na počátku bylo slovo
a pomalu se vysvlékáš
ve dveřích

nevyfutrovaný hřích
oblastní klepání
sousedů na stěnu
z kartonu

ale možná ještě blíž
je mi umírající babička
s kůží tenkou jak kopírák
tetování jí vyfoukáš

– Už jdeš? – ptala se mě onehdy
– A máš co na sebe?
aha máš

ruce
nohy
takže všechno je v po... – rozkašlala se

– v pohádku –

Petr Štengl

Ukázky z tvorby **PETRA ŠTENGLA** pocházejí z jeho knihy SPAM / SPOJENÉ KARTÁČOVNY, BLEDEMODERNÍ KRÁLÍČEK (bmk :-) A VELKÁ LŽÍCE vydané před koncem loňského roku. Jde o experiment. Všechny texty v knize patří Štenglovi, polovičku si jich ale nechal převést překladačem google do haitské kreolštiny a zpět. Tím dostaly zcela nový tvar: vesmírný, surreální, absurdní.

„Zajímalo mě, jak by asi tento neojazyk, tato řeč ‚talkujících‘ mrňousů Krištofa Kintery, jak by obstál vedle klasických textů, či naopak, jak by obstály klasické texty vedle něj? Výsledek nechť posoudí laskavý čtenář sám,“ píše v úvodu knihy Štengl.

-ML-

PŘEDMĚT: NEOPĚTOVANÁ LÁSKA

Neopětovaná láska může vyústit v chování fanatika, takový jak kráčet a dokonce zobrazit nepřátelství k předmětu touhy. Je-li láska, je odmítnuta. Tyto druhy chování mohou vést postiženou osobu být viděn jak „zvrhlý“ nebo do loser rozsahu, prostě „creepy“. Naopak, neopětovaná láska také byla inspirace a téma pro mnoho velikých děl umění. Takové práce mají skýtanou naději a inspiraci k zhrzeným a romanticky nakloněným po celá staletí. Zda zvláštní případ neopětované lásky je interpretován pozorovatelem (nebo objektem lásky) jako moučník bytí, nebo creepy, je komplexní a subjektivní záležitost.

Za to, že v lásce je mučivá a neopětovaná, to může současně být zdrojem velké radosti, někdy poskytovat milovníka, jindy pocit seberealizace pro mít někoho v lásce, dokonce ačkoli tato láska není zpětná. Milovník může cítit toto uspokojení jako hodnotu, citový nátlak, musí však trpět. Mohou upřednostňovat zůstat v lásce spíše, než přesunout se.

Ačkoli neopětovaná láska může trvat velmi dlouhý čas – mnoho roků, nebo vyrovnat dekády –, pocity milovníka obvykle dojdou na rozbíjející se místo, zatímco oni pokračují a prohlubují se. Láska typicky konce jeden, když milovník přijme podobnost od miloval, pocity opadají, milovník uzná, že jeho pocity budou nikdy zpětné, neboť milovník soustřeďuje jejich oddanost k jinému, více reciprocative, a namítá.

PŘEDMĚT: V DOBĚ

V době, kdy nám sotva začalo pod nosem a na bradě rašit nesmělé chmýří, musel se Kája Synek holit břitvou. I tak se mu už odpoledne na bradě a lících vždy černalo hrubé strniště. V jeho případě nešlo o žádného notorického propadlíka, jak tomu bývalo zvykem u našich sezónních světských spolužáků, jen byl zkrátka poněkud fyzicky předčasně vyspělý. Nosil šedé vysloužilé tesilky s oleštěnými koleny a podomácku pletené vesty, takže to mohlo vypadat, jako by se mezi školní mládež zatoulal některý z rodičů. Je jasné, kterou lidovou písničku z hloubi duše nenáviděl. I když jinak hudbu miloval. Hrál na klavír a chystal se vstoupit do učebního oboru opravář a ladič varhan.

O velké přestávce se muselo povinně korzovat po chodbě. Jako muklové na věžeňském dvorku kroužilo zblblé žactvo v bezcílném nekonečném kruhu. Třídy byly zamčené, aby se nějaký vykuk nemohl před zdravotní procházkou schovat. Nad celým tím tyjátkem bděl učitelský dozor. Většinou učitelka, pro tu chvíli dozorkyně, poněvadž už tehdy bylo mužských zástupců učitelského sboru pomálu.

Kája jednou při bůhvíkolikátém kolečku dostal nápad a ve vhodné chvíli (dozorkyně se taky přece jen musela někdy dojít vyčůrat nebo do sebe rychle hrknout vystydlé kafe) se zavěsil spolu s několika dalšími za lokty; prudce vykopávali nohy napnuté v kolenou, hlavy strnule otočené ke straně, dupali, až se škola otrásala, a na Kájův povel s výkřikem Sieg heil! vymršťovali pravici.

Soudružka učitelka Plíhalová byla přiměřeně hysterická učitelka středního věku, kovaná a zapřísáhlá komunistka. Celou její rodinu měli na svědomí nacisté, všichni její nejbližší a drazí nepřežili koncentrák. Komunismu, socialismu a straně byla beze zbytku oddána celým svým srdcem. Sovětský svaz opravdu milovala, několikrát zemi zaslíbenou navštívila a ráda o ní vyprávěla. K Sajuzu a Rudé armádě cítila vděčnost za porážku fašismu. Šedesátý osmý vnímala jako pokus reakcionářů o převzetí moci.

Když v kabinetu zaslechla dupot a sborové řvaní Sieg heil!, nemohla uvěřit svým uším. Cukla sebou tak, až si polila halenku vystydlou kávou nejlevnější značky Standard. Vyrasila z kabinetu, a když vyskočila na poslední schod, stačila ještě zahlédnout vztyčené pravice a řadu rozjívěných pubertáků se Synkem uprostřed. To už jí ale hlas přeskakoval rozčilením.

„Synku! Ty jeden, ty...! Co si to dovoluješ?! Co to tady...? Okamžitě do ředitelny! Tohle je okamžité vyloučení! Dovedeš si vůbec představit, jaké utrpení, jaké zločiny! Víš ty vůbec, jaké hrůzy se děly v koncentráku? Dostaneš trojku z chování! Do pastáku patříš! O to se postarám! Taková jako ty nemaj mezi slušnejma lidma co dělat!“

Ani tehdy, v pětasedmdesátém, nebylo tak snadné zbavit se nepohodlného problematického žáka. Kája Synek byl jinak tichý melancholický chlapec, dobře se učil. Vychovávala ho babička. Rodiče, kterým by hrozilo odebrání synka do pastáku, neměl. A babička? Ta nechodila ani na třídní schůzky a do ředitelny, kde se řešila jeho trojka z chování a podmíněčné vyloučení, se nedostavila. Já už jsem na takový věci stará, musíš poslouchat, Kájíku, říkala Kájovi a ten jí odpovídal: já vim, babi, já vim. Celý učitelský sbor věděl, že soudružka kolegyně Plíhalová je poněkud přecitlivější. Soudružka učitelka Plíhalová byla také předsedkyní stranické organizace KSČ.

Kája zůstal. Však už také do konce jeho povinné školní docházky zbývalo necelého půl roku, tak proč situaci zbytečně hrotit. Kluk za chvíli vypadne ze školy a hysterická Plíhalka se uklidní. Jenomže kluk se pustil s Plíhalkou do války. Nebylo možné doufat v to, že se ti dva někde ve školní budově nepotkají. Při takovém setkání vždy Kája jen šepem sykl siiii, jen neslyšně pohnul rty. Jen naznačil pohyb vzpřímené pravice, aby ho pak ladným obloukem dokončil pročísnutím vlasů, jen aby mírně dupl nožkou, Plíhalka okamžitě startovala. Vždyť ten kluk je nevinnej a Plíhalka magor! Ona ho jen vidí a už ji to bere! Byla čím dál hysteričtější. Hlas jí přeskakoval a rudá ve tváři stěžej popadala dech. Nemohla pochopit (a kdo by také mohl), jak někdo může dnes, v době hlubokého socialismu, v míru, po Osvětimi, po Lidicích, po všech těch statisících umučených a padlých a po všech hrůzách války, jak jen někdo může...

Nejdřív to bylo pár dní, pak týdnů a nakonec se z toho vyklubala dlouhodobá indispozice. Nervy, no jo, nervy, to je svinstvo, pokyvovali hlavami kolegové a kolegyně, když hleděli na opuštěnou židli soudružky kolegyně Plíhalové ve sborovně. A to je vážně celou dobu v Bohnicích? A neměli bychom ji navštívit?

Když Plíhalka zmizela ze scény, když se její hysterický jedák přestal rozléhat školními chodbami, přestalo Kájů i jeho kumpány to šaškování bavit. Přišel konec školního roku a s ním i poslední prázdniny.

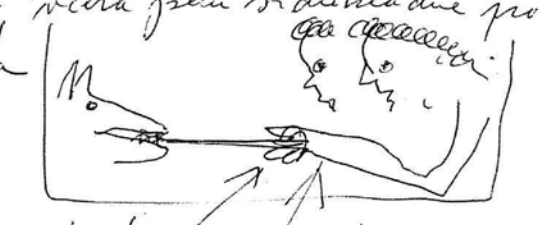
Občas jsme se pak s Kájou vídávali, bral nás do pražských kostelů, až nahoru, na kůr, kde měl právě rozdělané varhany, všude kolem sebe poházené úzké cínové píšťaly, jak se jen v tom sakra, Kájo, můžeš vyznat? divili jsme se. Hrával nám Bachovu Toccatu a fugu d-moll, ale taky rokenroly a Deep Purple. Taková preludia ty kostely ještě nezažily. Plíhalku si prý nakonec k sobě vzala dcera. Tak jí bude líp než v tom blázinci, vždyť tam se o ni vůbec nestarali, no to je hrůza, jak tam s těma lidma zacházej. A Kájovi nebylo ještě ani osmnáct, když se na kůru v jednom z těch kostelů oběsil.

PETR ŠTENGL se narodil 9. října 1960 v Praze, kde také žije. Básník, prozaik, vydavatel. Roku 2005 mu v edici *Psího vína Stůl* vyšla sbírka *Co říkal Zouplna*. V nakladatelství Petr Štengl vydal v roce 2010 knihu 3+1. *Loni spatřil světo světa experimentální soubor textů SPAM / SPOJENÉ KARTÁČOVNY, BLEDEMODERNÍ KRÁLÍČEK* (bmk :-). A **VELKÁ LŽÍCE**, jenž vydalo JT's nakladatelství. Petr Štengl byl v letech 2006 až 2011 šéfredaktorem časopisu pro současnou poezii *Psí víno*.

Penzione CALINA
19 listopadu 1974
růno Benátky
Zatane al GESUATI

Milý Jaroslave,

neříši pakliže, myslím a myslím jsem na Toon
Londonský hotelu nřstka - sedím před hotelem Calina
(hude po nřstka let jasněval John Raskin) - proto ten
oupaný podřep v písmu, dělá to plovoucí pramice
něc hotelu, o něco větší než v Rozmariněmu letu
i Vaněry - jsem Benátč, brzy snad budu děti, Laurence
e v Paříži pracuje - já jsem v Benátkách a pracuji
lues světi sluníčko, vína jsem si dříve dříve prohlížel
brat od Carpaccio

viš ty dvě dámyčky co jim pes
fátně oběh, uhlíček v rubech.
ale vše to je na nřstka a
v pozici uhaněného trápení,
já jsem to spáček a dal jsem
do toho ještě ty lži a spásy 30tka.
le selé - veselka, chytěl jsi - jel jsem pro nřno 25 letě
- nřt mě Beny - cestou jsem našel 5 pravěků hřibů - a
radnici mnou proběhl stejně, ale pro nřno chutnat
ona kruhem Měčtěm nřst soukromí, ještě něco

• přetrvalo všechna nřstcena nřst seut - proto Vla dykovo
- nřst jak čpim svobodou (připal bych Ti málou
epi rodu seutku lřstky - ale končím - Raskin a
přisla.
Tvojí Joan

NĚKTERÉ MÉ NEJSTARŠÍ DIÁKY

Marc Chagall ve stáří, aby si neponičil podhoubí vzpomínek, do svého rodného Vitebska se už podívat nechtěl. Já sice bydlím ve Zlíně jenom na vedlejší kopci, než je moje rodná Letná, na Lazech, ale už si nepamatuju, kdy naposledy jsem v té dělnicko-úřednické kolonce mého mládí byl. Bylo to před deseti lety, kdy jsme s malířem Josefem R. chtěli zdokumentovat všechny bizarní šopky a besídky podpírající, tak po chagallovsku, skoro všechny baťovské čtvrtomky, půldomky a jednodomky?

Až nedávno přišla za mnou jedna dáma, že její manžel o mně pořád všude čte a že by se se mnou zase velice rád sešel. *Kde bydlíte? Na Letné.* A já jsem jí nedopatřením dal svůj telefon. Ačkoliv jsem věděl, s kým budu mít tu čest, protože člověk se časem zas až tak nemění. Načež mě asi po týdnu prozvonil. Jestli k nim můžu dvanáctého přijít. Nemůžu, dvanáctého se žením. Ale za čtrnáct dní po dvanáctém by to možná šlo. Za čtrnáct dní po dvanáctém že tady nebude – dělá Alsasko-Lotrinsko; bude na bienále Best of Riesling. A co další týden? Nemůžu zase já, v Halenách jsou zaječí hody.

Kývli jsme si, až mně slíbil, že mi ukáže svou sbírku obrazů. Ale ať přijedu trolejbusem. Abychom si mohli dát nějaký drink. Novomanželku ať neberu. Až příště.

Znalec Letné a strážce pravdy v mých knížkách, bývalý sprinter Vaníček, určitě pozná, na které zastávce jsem vystoupil a kudy jsem k svému hostiteli šel: Za tamtím keřem mě zvedá do své úrodné náruče paní Javorová, mám tři roky a je to pro mne zážitek, který si pamatuju dodnes, byť se mi už rozplynul do jakýchsi modrých tvarů a laskavého tepla. Javorovi se pak odstěhovali do Sezimova Ústí. Na jejich místo se přistěhovali Jelenovi. Paní Jelenová byla u mojí maminky vždycky jenom tá, nanejvýš tá fuchtlá. Její muž dřel v dolech na Ostravsku a tá fuchtlá s „točavou“ kabelkou a v oranžovém kožichu si to často štrádala kolem našich oken na trolejbus, na hotel Společenský dům. K ní pak po stejném chodníku často chodívali neznámí často se rozhlížející muži. Z těch svazků se narodilo něco, co přechovávali v kočáře a oč pečovala především moje spolužačka Máša Jelenová. Hubená, ustaraná už v dětství, a prádlo měli nepěkné, šedivé, nové skvrny na plínkách překrývaly se s těmi bývalými. Pan Jelen byl vrásčitý čtyřicátník a já ho ještě na jednom diáku vidím, jak nezúčastněně u toho kočáru potahuje z cigarety.

Naproti Jelenům bývala vdova Kühnová s třemi dcerami. Prvorozená se provdala za brýlatého pana Grocka, který si jako svatební věno přinesl krabici knih. Předsvatební noc ale strávila nevěsta s obchodním příručím P. v konzumu na Krátké ve skladu na pytlech mouky. Vdova byla stručně řečeno „hlavazadelzem“ silnější postavy. Když se však vymódila, když si ještě na asfaltce srovnávala sukni, jestli jí netrčí někde vzadu kombinačka, stručně řečeno mnohé oko ji zpoza záclon v okolních oknech sledovalo... S podobnou kráskou jsem ji kdysi viděl U Malotů v „Akvárku“, jak se jim na klínech hnízdí dva mladíci. Strašné hahaha, velkou legraci z toho měli ti drobní mladíci. A ve čtvrtomku na křižovatce ulic Krátké a Delší, Vaníčku, stará paní Klíčová akorát vaří nedělní oběd a tluče smetákem do stropu. A volá nahoru na dceru, aby už toho souložení nechali, že jí do polívky padá omítka. Kdy jindy než v neděli dopoledne to mohlo být, protože v sobotu se ve Svitě ještě pracovalo...

Což jsem se určitě dozvěděl u nás doma. Maminka byla švadlena a šila pro ženské z okolí. A já, jelikož jsem měl odmala na některé věci velice růžové ucho – však mě maminka často při zkouškách zaháněla, protože některé zákaznice, když se dostaly do ráže, dovedly o *tom* vyprávět velice poutavě –, jsem si vždycky našel záminku, abych si vyslechl podstatné: která ženská dává tomu svému jenom po výplatě anebo jak tá a tá přebrala muže své dceři nebo jak starý Čáp, co má za manželku tu sušinku, tu vychovatelku ve školní družině, je pořád vylepený v okně a tváře si červení papírem od cikorky a z vlasů že mu ořechový olej jenom teče, a když jdou mladé ženské od Baťů z ranní směny, tak se tam v okně vždycky za cosi táhá...

Ten můj bývalý známý nebydlel ani v jednodomku, ani v půldomku, natož ve čtvrtomku, ale na parcele za plotem z fialově napuštěných zašpičatělých desek nejmíň sto osmdesát na výšku, a sice ve dvou domech přestavěných ze dvou půldomků. Jeden, jak mně hned u vchodu řekl, pronajímá studen-

Jaroslav, ^{Italia} 14. 1. 1981

sedím v trattoria Mario - Firenze,
a dívám se láhev červeného, trattoria
Casenuore. Dnes večer se vrátím do
Paříže (možná vlak a lože) byl jsem v Luce,
kde dělám projekt pro krabici co vyrobí
Martini Rizzore - a bile prostě vermouth,
opustil jsem službu a vydechnul
si u kamaráda VITA malíře (co má hezky
jako Kovanda) v Karare, Massa Carrara.
Kde se láme ten kararský
mramor, je ve straně a jeho
bratře je starostou toho města a také
ve straně, jedlo se, oliva čerstvé
padla ještě nezčernala, šutánky jak
u nás a vaření boněže jako u nás
na Moravě. Pak jsme byli ve stejné
Myšlíně - přišlo a pilo se,
vrátím se do Paříže, kde se soudím
s mojí bývalou ženou, která mi
ukradla všechny knihy
obrazů mojí ruky a mou malou sbírku

FIRENZE - Basilica di San Lorenzo
Donatello - Pulpitto, lato con Cristo al Limbo

DA FOTOCOPIARE KODAK EXTACHROME - RIP. VIETNA

A.801

Práda in Italy

obrazu - líbá tě, Jan

tům z UTB, ten, co zdědil po rodičích a v němž měl v dětském pokoji blahé paměti i ateliér. *Úderem dne a hodiny, kdy jsem odešel do důchodu, odešel jsem i z ateliéru a už jsem se ke své výtvarné činnosti nikdy nevrátil. A přitom třeba moje obaly jogurtů, které jsem dělal pro agrokombinát Čubovice, no, co ti budu povídat.*

Ale teď že už jenom cestuje. Loni dělali s manželkou Karibik, pak Island a před zimou se ještě byli ohřát na francouzské Riviére. Obul jsem si návleky a řekl jsem mu, že na svůj věk – *Kolik ti je? Sedm-desát pět.* – vypadá skvěle, žádné břicho. Ještě víc se ve svých bermudách vypjal. *Tam bys na plážích s břichem moc neuspěl, a pak – my bohatí jsme chudí.* Řekl jsem, že jsem byl předloni v Rus... *Každým rokem jsme venku nejmiň třikrát čtyřikrát, máme v zahraničí už spoustu přátel,* nedal se vyrušit. *Posad se. Chceš víno, anebo Jeníka Chodce?*

Zapadl jsem do křesílka. Dobře vychlazenou müllerku z Blatničky rozlil do jemně gravírovaných skle-niček a hned mě sprdl, jakže to držím takový poklad: *Skлінku na víno přece držíme třema prsty za stop-ku! To víš, my z Lazů zvyklí na hořčičáky,* jsem se snažil zakrýt svoji neomalenost a vzal si chlebiček, který měl na sobě vysoko rozkvetlou šunku. A pochopitelně hned mně ukáplo z majonézy na flísku.

Utřel jsem se, on dělal, že nevidí, a „šli jsme do těch obrazů“. Většinou adjustovaných v těžkých zla-cených rámech. Portréty měly krásné pletě, nosní dírky bez polypů. V zimních krajinách se krásně prášil sníh, zadumaná zákoutí lesních tišin rentgenovala kalná slunce, na nočních výjevech se v bažinách mezi divokými prasaty válely ještě skrojky měsíčků.

V ložnici velikosti hangáru měli kazetový strop, uprostřed krápníky; na jednom visel křišťálový lus-tr, který by zabil. *Za totáče jsem za něj dal škodovku.* Na stolcích svítily staré telefony a na komodě z osmnáctého století poskakovala děvčata v porcelánových spodničkách, shýbající se k porcelánovým hlávkám zelí; dámy v krinolínách necudně ukazovaly pasáčkům kotníky svých nožek a zajíc, který nesl na zádech v koši veliké vajíčko, měl porcelánové chloupky i na usmívajícím se rozštěpu. *Co tomu říkáš?* Z dalších exponátů mě zaujalo několik starožitných hodin. Na jednom si mosazná figurka vrtala kolínko. *Vždycky když dovrťá, odbije hodina,* řekl.

Po prohlídce jsme si opět sedli mezi chlebičky. Chtěl jsem něco ř..., ale dozvěděl jsem se, že vždycky už při snídani pečlivě studuje televizní programy, aby věděl, na kterém kanálu co kvalitního večer dávájí. *Večer u nás patří televizi a soboty věnujeme přátelům. Takže kdy zase přijdeš? Příští sobotu od šestnácti hodin by to šlo, ale další víkend jsme na zájezdě v Londýně, takže leda až po dvacátém třetím...,* listoval v hlavě z paměti a velice se divil, že celý podzim asi nebudu mít čas.

U dveří jsem si sundal návleky a vypadl do tmy. Poprchalo, naštěstí zastávka trolejbusu byla krytá.

A za jednou šopkou, Vaníčku, se na mě díval Nadin nahý prs – a mně je akorát sedmnáct a Naďa je o dva roky mladší a učí se manipulankou ve Svitu. Uhříky na nose má zasypané dětským pudrem a toho prsu se bojím dotknout. Ve skalce za cestou, po níž možná přijede trolejbus, můj tatínek akorát vytrhává plevel. Ve skalce, která už neexistuje. Místo ní je tu parkoviště nejmiň pro tři auta. Nad tou skalkou zjara trolejbusy vždycky přibrzdžovaly, aby se cestující mohli pokochat. Pan Kratochvíl, řidič trolejbusu, v civilu adventista sedmého dne, býval častým tatínkovým zákazníkem. Za květin ky nám nosil hrušky. A za ku-chyňským oknem přímo naproti Walda Stiksů cosi míchá. Nejspíš to bude štolverk, naše dětská náhrada za bonbóny. Z mléka, krystalového cukru a poválečného margarínu, v kapse mně pípl mobil *Dobijte si TWIST a pokazde dostanete odmenu Treba za dobití za 300 Kc budete 4 tydny volat v cele nasi siti od 19 do 7 hodin zdarma.*

Prší čím dál víc, trolejbus nejede, zalézám tedy hlouběji do zastávky; přicházejí dvě ženy. Deštníky si nechávají otevřené i pod stříškou a mladší té starší říká: *Teď už je to lepší, co mně Lada teho robertka předělal na adaptér, ale předtým sem měla děsnou spotřebu batérek, paní Kocveldová...*

Nic se na té Letné nezměnilo.

A s Ladů je to teď lepší aji v posteli než s Milošem. Akorát že on není úplně zdravý. Toť sme to spolu dělali normálně na lůžku, on na mně ležal a naráz cítím, že mňa cosi tlačí v zádoch. Tak sme sa podí-vali, a on to byl Ladův zub, on má totiž paradentózu.

Trolejbus přijel, dveře zívly, byl skoro prázdný. Ani nevím, proč jsem se postavil hned za řidiče. Že by ze zvyku z dětství, že vpředu se vždycky dalo něco nového uvidět?

LISTOPAD

Práce korektora v takové obyčejné provozovně, která tiskla stovky různých formulářů, věstníky, plaká-ty, viněty, kdejaké závodní noviny, parte i šestijazyčné katalogy, byla tupárna. Zkontrolovat třeba na jednom archu pětadvacetkrát vysázenou výdejku, v ní stovky písmenek, čáreček, pomlček a číslovek, a to vše často v nonpareilu (menší je už jenom diamant), bylo k oslepnutí, ale upřímně řečeno, práce ve výkopu by byla horší. Koneckonců, někdy se dalo nad nějakou tou korekturou i zdřímnout, obalamutit mozek mikrosránkem. Navíc měl člověk nohy v suchu a dvacet minut na svačinu.

Jak jen to bylo možné, a skoro za každého počasí, jsem chodíval posvačit do centra. Do mléčného baru v ulici Vítězného února anebo do Rybeny na Revoluční anebo do Ovarbaru alias ke Třem šňupkám na náměstí Míru. Pět minut cesty tam, deset minut jídlo, pět minut zpátky. Ale člověk se protáhl, nadý-chal vzduchu, prohlédl výklady, někdy potkal známého...

V mléčném baru jsem si dával většinou vaječný řízek a kakao, vajíčko v aspiku anebo salát z volských tlam, ten býval také levný. V Ovarbaru polévku prdelačku a v Rybeně pro změnu rybí. Vždycky jsem chtěl hustou odspodu. Tři čtyři rohlíky k tomu – a žaludek ve vatě.

V mléčném baru jsem se občas potkával s panem Paprskářem, který měl hřívu jako Beethoven. Jako dítě jsem k němu chodil na hodiny houslí, čili si mě moc dobře pamatoval. Pan Paprskář – druhý violon-cellista ve Filharmonii pracujících v Gottwaldově – velkou gáží zřejmě nepobíral, navíc se pozdě ženil, měl dvě děti a ženu v domácnosti, která se o génia starala. Pan Paprskář si tedy dával vždycky jenom horké mléko na tři takty. Víc času nepotřeboval. Zbytek – nějakou tu pauzu – sledoval, jak mně chutná. O hudbě jsme se nikdy raději nebavili.

Nejhorší to bývalo v listopadu na odpolední. Tma už ve čtyři, všude bláto, Vánoce v nedohlednu.

A jednou za takového pitomého listopadového dne, a ještě těsně před pátou hodinou, před pauzou, volal do korektorny vrátný Eman, abych k němu přišel, že tam má zákaznici na parte.

Sepisovat parte s pozůstalými patřilo k mým lepším korektorským povinnostem. Mohl jsem doporu-čit nějaké verše, emblém, stylizovat věty, jednat převážně s lidmi zpomalenými bolestí, a ne s uspěcha-ným sazečem, který měl znormovanou každou minutu, každou vzteklou minutu. Jenže před svačinou a v té Emanově puchně nad elektrickými kamínky?

Vrátný Eman byl asi pětasedesátiletý maník, z vyvalování se po vrátnicích takový rozměklý smradoch. Poslední dobou žil s Jiřinou, uklízečkou naší provozovny, s uklízečkou poněkud prostší povahy. V tiskár-ně kolovalo, že ji má Eman jenom k jednomu úkonu a že je kdosi tuhle viděl ve skladu papíru, jak on stojí za Jiřkou opírající se v předklonu o kýbl a oba dva předstírají práci: Eman jakože hlídá a Jiřina jakože máchá hadr.

Sazárenský pomocník Borýsek, který za něho ve vrátnici jednou zaskakoval, našel ve stolním šuplíku sešit, v němž si Eman zapisoval Příjmy a Výdaje a kolik je stojí večere (na obědy chodil ten pár do závod-ky), a dal jej kolovat. V rubrice JIŘKA stály ty večere zpravidla polovinu toho, co v rubrice JÁ. Například JÁ – 1. 9. 1967 – uzenáč – 7,50 Kčs, JIŘKA – podmásli + 2 rohlíky – 3,20 Kčs, 2. 9. 1967 JÁ klobása s křenem a JIŘKA zase večerela zhruba za polovinu ceny, co stála klobása. A tak to bylo v tom sešitu od začátku do konce.

Než bych tedy sepisoval parte v smradu u Emany, dali jsme text dohromady s tou usazenou zákaznicí přímo u vchodu do tiskárny, vedle popelnic. Ostatně, ta paní stejně moc nevnímala. Stačil jí zkrácený Wolker: *Smrt není zlá, smrt je jen kus života těžkého...* a růže s černou mašlí místo křížku, počet kusů 20.

Když jsem rukopis parte házel sazečovi na kasu, bylo přesně 17 hodin a 3 minuty. Nebylo kdy se ani přezout. Vrátníci jsem profrčel, ale u masny v ulici Vítězného února byl nával, musel jsem se prodírat davem a jen letmo jsem zahlídl, jak zdravotníci strkají kohosi do sanitky. Nebylo kdy zjišťovat detaily – neon mléčného baru v dálce zářil...

Smůla však nikdy nechodí sama, vždycky do třetice, znáte to. Kakao už neměli, jen horké mlíko a chle-ba jakoby potřžený máslem s natenko nakrájeným bílkem. Navíc starý Paprskář už stepoval v „mém“ kou-tě. Zase bude lačně pozorovat, jak si bužíruju...

Tentokrát však jenom pomalu usrkával ze svého mlíka a slzel. A říkal, že já se mám, takový zdravý (v překladu málo nadaný), a přesto žiju, zatímco jeho Pavel šel minulý měsíc v Ostravě po chodníku,

ného červnového rána. Bylo něco po šesté, dáma spala, vlak mile šupotal, šel jsem se převléct na *vsjo ravnó* – a až do Moskvy jsem stál na chodbě a díval se na mlhami zalitou Rus, na hnisající zátoky plné odpadků, na jeden zelený přetěr všeho, co patřilo k železniční trati, od sloupů, budov až po psí budky: *Jako by Ilji Muromce zelený kůň zeleným ocasem po Rusi táh’...*

Leningradské nádraží, na něž jsme přijeli, má pět východů, a u jednoho nás měla čekat Baštova volha; nečekala, protože jsme vylezli špatným. Co teď? Na naše vyslanectví to byly metrem tři zastávky. Aljona řekla, že do metra ji nikdo nedostane, že v metru to smrdí. Nemohl jsem ji nechat před nádražím na parkovišti velikosti českého okresu napospas zkušenosti! A škaredí moskevští taxikáři se opírali o kapoty svých aut... Jeden chtěl 500 rublů za ten kousek cesty, druhý čtyři sta, třetí... *Proč se s nima vůbec bavíte?! Nebavte se s nima!* křičela na mne ta Aljona. Načež Drak řekl, že už sa nediví temu profesorovi matematiky z Valmezu, že sa se svojú ženú učiteľkú, po večerech taky básnířkú, rozvédl. A všude eště prohlašuje, že bez básníků a celėj téj kulturní fronty, bez celėj téj svýma citečkama nás vydírající verbeže, by bylo na světě líp. Že jemu k životu úplně stačí Thaletova věta! *Všecky obvodové úhly nad průměrem kružnice sú pravé!* Že, Jojky, jak idú kšefty? volal Drak na toho staršího mladíka, který před chvílí přišel a upíjel z piva v rohu za výčepem. Jojky je hrozně stydlivý, a když zjistil, že mám hosta, nesedl by si k nám ani za nic. Teho sis měl vzít s sebou do Moskvy! Jojkyho Dubčeka! Myslím, že žije enom tak, sám. Když nekom přivezú cihly a není nikoho, kdo by mu je pomohl sklidit, jde se za Jojkym. Jojky nenechá nikoho ve štychu. Minulý týden jsem ho potkal, povídám, pod’ do hospody, Jojky. A Jojky na to: Nemám peníze. Pod’, dvě piva ti zaplatím. Sedíme, pijeme, přišli další kofři, rumová vichřica a tak. A naráz sa dívám na plačáka z krematoria vedle mě; povídám, Jojky, co je? A Jojky: Už jsem skončil, šéfe, dvě piva už uplynuly... Chtěl jsem mu říct, ať netentuje, že mu zaplatím aji třetí, když naráz přišla vrchní Vanda, dneska tu není, a říká: Pane Dubček, nekdo poblil dveře u hajzlu, nešél byste to ukludit? To on jim tam občas dělává, uklízá po štamgastoch... Vanda je devatenáctka, nehty jak rapíry, radši mu za to dycky neco hodí a Jojky ide, pouklízá, vydělá nějakú kačku. A představ si, že za chvíli, ani jsem to nepostřehl, Jojky stojí vedle mňa, v rukách po kríglu a povídá: Šéfe, dlužím vám! Rozumíš, kolik mohl za ukluzení tých blivanců dostat? Třicet, padesát? A on ide a hned ti kúpí pivo. Teho sis měl vzít s sebou do světa, Jarošu. A ne takovou neuhovenú.

P. S. Které neuhovíš, nevyhovíš... v překladu.

Jurij Beljajev

XXX

Je jemný zmysel
V slovách
Čo zrodila myseľ
Celkom vzadu
No Bakchus opitý
Bohužiaľ ja i ty
Zákernostiam verní
Otvorí a šup dvermi
Do priestranného sadu
S podobou nástupišťa
Kde čašu jedu
Koncom nádejí
Nám podá víla
Zbavená hávu
Roztomile pištiac

Kyryll Kovaldži

XXX

Mal som priateľa
bolo mu vyše dvadsať dva

mal som priateľku
nemala ešte tridsať

a v Kremli zasadal rovesník

priateľ umrel
priateľka zdrhla
rovesník zložil funkciu

a tak som ja vstúpil
do dvadsiateho prvého storočí

SENTIMENTÁLNA POZNÁMKA

Noc prebdela svojich sedem hodín
a nechala mi
na stole
prázdny blok s poznámkou –
osem riadkov malým písmom:
„Ahoj.
Zajtra medzi treťou a piatou
preletí okolo okna múza.
Nezabudni.
Neprespi ju.
A dneska, prosím,
na celú noc
vpusti mňa.“
žena

Sergej Gloviuk

XXX

Jeseň mala už opäť šediny.
A preto som ťa vlastne nevyhodil.
Akási zdivočelá slepá sila
ma k tvojmu tieňu prilepila.
Povedz, na čo som ti ja –
nevymyslený?
A vietor veje. A je chladný.
A zrána podpitý.
Sŕa celá Rossija.
Veď tu sú všetci podpití.
Tu by sa dal na to
aj sám Mesiáš...
Okolie sa tu k nocibelieva ako zlato
žltých listov.
Aj meteličiak si už hvízdol
a odiera suky z mŕkvy vetiev.
A v strede sukov
obnažuje priesvity a nás dvoch mätie.

XXX

pravoslávne korene
so zvetranými kosťami
ležia nezakryté zemou

nič si už nespomenú
asi tu nie sú
a ide o hady

nedržali sme jeden za všetkých
nepamätáme, nie sme zodpovední
v bieloskvúcom spodnom rubáši –
zhnijeme

XXX

dialóg neskončil
nezačal
je po ňom
otázkou
trojbokou
ničím

medzi pozemskou dušou
a dušou nebeskou
tesný
úzky
nevhodný
obrubník cesty

CHRÁM

Srdcia z chmár.
Bezčasový vek tlačí,
nepostavili sme svoj chrám.
Sme – len opakovači.

Pozdvihli sme, čo zničil Cham.
Neodpustili nám nebesá –
nepostavili sme svoj chrám.
Niet štýlu – len chaporíme sa.

Sťa myšky – kryté zemou,
siať nevieme sami.
Naryškinovej krásou, dušou narušenou
modlíme sa len cudzími slovesami.

V zátoke našej ticho klopká na dni.
A nás sa pýta priam –
či složil sám Gaudí modlitbu-audi.
Sami sme nepostavili svoj chrám.

Ani vo forme porno.
Ba v srdci ani
nehli sme s vlastnou normou
pre svoj chrám virtuálny.

Boh na nás nedohliada.
Preto tá zvada,
toľko drám –
nepostavili sme svoj
chrám.

XXX

Rozbresk tiahol ako ťažké tanky,
Ako suť špinavá, ako kríza z banky.
Súmračný vektor mestskej šedi – „Á-čka“
Hučal sťa stará premietačka.

Červenelo, modrelo, tmavlo, zožltelo,
Prebudenej ulice huspeninové telo.
Národ sa ticho vliekol ku spojom
Stavajúc sa k povinnostiam po svojom.

Rieka sa vlnila a pnula ako v žile zlatej,
Odetá v benzínovo-kamuflážnom šate.
Mesto odfrkovalo, žmúriac ponad veky,
Keď sme sa vracali domov z diskotéky.

XXX

Fontány pusté, po plote slová choré
Neoholený profesor akoby v taške hľadal ľudí
V neznámych dialkach šibalské more
Záhado-snívé trilky ľudí

Uležené jablká, čajka – biela električka
Bojachtivý vietor, pluje urážku sťa colu
Náhodné stretnutia a farebné tričká
Smútky a radosti – namiešané spolu

Neoholený profesor našiel belomorku
Frázy o kadečom z neho letia,
Vzduch sa chveje, vrtajúc do morku
Svedomia sny odchádzajúceho leta

O TOM, AKO SOM STRÁVIL PONDELOK

list dcéry z Paríža z 27. 9. 1974

(Už dávno nie), tak ti píšem opäť.
Vzbudil ma domovníkov zametací zápal.
Tak som vstal. Prelistoval sa. A zjedol obed.
Po ňom som zaspal a až do utorka chrápal.

XXX

Spomínaš, my čerstvo ženatí –
A slobodní – od žiaľu pijú...

A pre mňa len ľúbiť a sa utrápiť,
Žiarliť a písať poéziu
Mladickou divou silou
Zašumieť – a sa odlúbiť...

Už sme len priatelia, ja s milou
No čo strašnejšie môže byť?...

Jelena V. Tambovcegová-Širokovová

BÁSNIK V RUSKU

„Básnik v Rusku –
je viac ako poet“...
No ak
vo vrecku
ani groša niet:
niet rublov,
dolárov
či „zaík“,
je básnik v Rusku –
menej
než prozaik!

PAMIATKE ANDREJA SERGEJEVA

Je dobré byť živým
Hnevať sa na poliša: donutil z ničoho nič
hľadať pas
vytratiť cestovný lístok a prezervatív

Je dobré byť živým
zapadnúť do McDonalda
dať si pirôžtek s ribezľovým džemom
lebo na višňový treba čakať

Je dobré byť živým
nezapáčiť sa sám sebe
v modrastej vitríne

Bože, pomôž
minúť križovatku s prístupom k metru
zastav nad horizontom
zlé aloe slnka semafóru
a nariaď aby sa rozostúpil
prúd automobilov

neznámy autor

MAJAKOVSKÉMU

Nemám rád tvoju povahu a gesto
Hľa ako nízko som klesol
No tvoju sochu nadovšetko ľúbim
Ten chladný pouličný mramor tuhý

Výše zveřejněné autory jsem vybral z knihy Moja antológia ruskej poézie od **JURAJE KALNICKÉHO**, jejího stvořitele i překladatele veršů. Kniha je doplněna bohatým biografickým rejstříkem a pro zájemce, kteří by se chtěli dozvědět o básnících víc, uvádím e-mail opsaný z její tiráže: j.kalnicky@seznam.cz. „Džorž“ K. bude určitě potěšen a sdělí, kde a v kterých knihkupectvích, resp. kde na síti se jeho antologie nachází. Nebylo v mých silách opsat a přeložit ty záplavy informací, a když budu jenom stručně uvádět, že třeba **JURIJ BELJAJEV** (1944) kromě řady sbírek, které vydal, je rovněž nositelem Mezinárodní ceny Míru a **KIRILL KOVALDŽI** že se narodil roku 1930 v Tašlyku v Besarábii, a přesto je tajemník Svazu spisovatelů Moskvy, bude můj kompilát nutně vypadat uskrínutě závistivý, ale riskujeme: **O Sergeji Nilovovi** (1960) se píše, že je nejen filmový, televizní a divadelní herec, ale i režisér, a přitom ještě překládá z japonštiny a korejštiny. **JELENA TAMBOVCEVOVA-ŠIROKOVOVA** (1947) se na mne asi bude zlobit, když uvedu, že vydala deset sbírek, a všechny ty lektoráty na univerzitách, včetně bratislavské se sídlem v Trnavě, pomínu. Verše od **ALEXANDRA ŠIŠKINA** (1955) se mně moc líbily. U tohoto autora si cením, že zřejmě ví, zač loket poezie asi je, když ještě stačil vystudovat Finanční akademii a práva. **ANDREJ VOZNĚSENSKIJ** narozený v roce 1933 před třemi lety umřel. Začal publikovat jako čtrnáctiletý a v jeho popisku je uvedeno též „recitátor“, a zřejmě tak úspěšný, že – řečeno současným slovníkem – to sralo i Nikitu Sergejeviče Chruščova. AV kromě textů k písničkám napsal rockovou operu Junone a Avos, a přitom byl i skvělý architekt. Byl členem osmi akademií světa, a nač asi žádný z nás nedosáhneme – a co mu JK nejvíc závidí, že byla po něm v roce 1976 pojmenována ve vesmíru i planeta. Vskutku hvězdná kariéra! **DARIA ANISIMOVÁ** (1982) kromě psaní své poezie překládá ze slovenštiny a maďarštiny a mj. „se věnuje otázkám slovensko-maďarských jazykových vztahů a logické analýze idiomů“. **SERGEJ GLOVIUK** (1958) je nejen „parlamentní pozorovatel Litěraturnoj gazety“ a spolupořadatelem už osmi tlustých antologií slovanské poezie včetně té české, ale stačí ještě psát poezii a jeho knihy jsou překládány nejen, jak by se nabízelo, u nás Slovanů, ale i v Rumunsku. **JURIJ JURČENKO** se narodil v roce 1955 ve věznici v Oděse, vyrůstal na Kolymě. Vydal sedm básnických sbírek, na Sorbonně získal vědeckou hodnost doktora v oblasti poetického divadla a v roce 2004 byl na puškinovském festivalu v Londýně vyhlášen králem básníků. **DMITRIJ KUZMIN** (1968) také hýří aktivitou: kromě toho, že překládá americké, francouzské, ukrajinské a běloruské básníky, sám vydal – píše se zde doslova „niekoľko“ – svých sbírek a začínajícím básníkům na 200 malotirážních brožur!

JAROSLAV KOVANDA

Juraj Kalnický

SLNOVRATY

píšem vám tajne na úradný papier
dúfam že váš vkus neutrpí šok
dnes jarný lúč ma novou miazgou natrel
je tatam bontón – som vlastným tieňom sok

A moje slovo ako ostrý rapír
čo ľahko skĺza po ušku
je zrazu balvan prirastený na pýr
a chce vám robiť mäkkú podušku

je pani nádej čo sa slnovratí?!
hľa mládnik moja chlapská duša
núka sa odvážne – možno že samé straty

no každým krokom s novou vervou skúša
zhojené jazvy – nech si zvyká koža
šrámovať opäť ostrím štepárskeho noža

JURAJ KALNICKÝ (1951) byl ve svém životě, dalo by se možná říct: vším, čím byl rád, tj. nejen kulisákem, dřevorubcem atd., ale i poradcem ministra a koncem devadesátých let min. stol. se stal ředitelem Slovenského inštitutu v Moskvě, takže jako básník a překladatel se tam seznámil s celou řadou ruských básníků. Kromě osmi básnických sbírek vydal i 18 knih odborných. V současnosti přednáší na Univerzitě J. A. Komenského v Praze a na Slezské univerzitě v Opavě.

P · I · S · E · L · L · I

I · T · A · L · I · C · I

FIRENZE

Pietrasanta
26 marzo 2001

jak vypadá pohlednice - dnes,
a to jsem vybral skutečně jen tu
nejednůžší - Firenze —
Florence

Piselli - Italici

Caro Jarda

Tantissime auguri
per i tuoi 60 ANNI
già da allora
PIETRA SANTA

L'UOMO DELLE
VIA S. NICCOLÒ, 88A - FIRENZE - TEL. 055/234.5566